

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: На седници УО РФ ПИО изабрани нови председник и заменик председника; издвојена средства за бесплатан боравак пензионера у бањама

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

СЛАВИЦА САВИЋ НА ЧЕЛУ УО

**ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање**

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**

Миlena Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија Балкан, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Док се последњих недеља цела Србија рве са снегом, Београђани имају и додатну „занимацију“ – привикавају се на нови систем карата у јавном превозу. И таман кад смо мислили да нам је све јасно о валидаторима и смарт картицама, повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности саопштио је да је привремено забранио обраду података о личности у оквиру овог система у јавном превозу. Због тога што се, нагласио је, мора гарантовати приватност људи који користе претплатне карте и искључити могућност праћења њиховог кретања.

Ово се некако поклопило и са обележавањем 28. јануара, Европског дана заштите података, када је у јавност отишло више упозорења о хитној потреби да се подигне стандард заштите приватности, унапреди свест грађана о томе и што је могуће више смањи ризик од злоупотребе приватних података.

Развој савремене технологије последњих деценију-две омогућио је стварање и гомилање бројних база са нашим најразличитијим подацима, па се верује да у Србији у овом тренутку постоји више од двеста хиљада таквих евиденција. Због тога се ових дана могло чути да људи најчешће

нису ни свесни коме све дају и где остављају своју адресу, датум рођења, матични број – у трговинама, у електронским порукама, на политичким скуповима, на друштвеним мрежама, у разним анкетама. Шта се са тим информацијама даље догађа – да ли су и колико заштићене и ко их и у које сврхе користи, углавном је непознато, али по томе што се често изненадиво одакле неке наше личне подаци, јасно је да они „цуре“ на све стране. Сви би волели да имају што више података о грађанима, како би их користили када им затребају, не обезбеђујући при том деликатност која је у руковању са њима неопходна.

Проблем је што наши људи још нису усвојили свест о томе да су лични подаци једно од највећих права и вредности и да се могу користити само уз наш пристанак. По закону и Уставу, грађани имају право заштите свих личних података у које спадају јединствени матични број, име и презиме, адреса, комунални и банковни рачуни, подаци о имовини и информације о њиховом здравственом стању, али многи од нас још нису свесни њихове потенцијалне угрожености, и опасности да нам неко украде идентитет што је, нажалост, одавно уобичајено у свету.

М. Јовановић

Вино и љубав

Иако Дан заљубљених, односно Свети Валентин или Свети Трифун, датира из времена старих Римљана, вероватно и данас с неверицом на њега, као и на неке друге празнике, гледају они који су пратили слетове и штафете, полагали пионирске заклетве и славили 29. новембар као дан државности земље која данас више не постоји.

Било како било, Дан заљубљених је још један „производ“ који смо „увезли“, и то баш у ери потрошачког друштва, те ће многи за овај празник само одмахнути главом, поготово ако имају у виду да тог дана сваки Американац у просеку потроши 119,67 долара.

Ипак, нема све везе с новцем, иако нам је вештина преживљавања наметнута свакодневица. Према неким истраживањима, потврђено је да богатство и срећа јесу два појма, те су тако најсрећнији становници планете управо они који живе у материјално најсиромашнијим културама.

Праве вредности нису роба и највише имају везе са срцем и душом, па је тако Дан заљубљених, посебно млађој, али зашто да не и старијој популацији, врло занимљив. Сваке године у италијански градић Верону, чувену по Шекспировим јунацима Ромеу и Јулији, стиже хиљаде љубавних писама адресираних на Јулију.

Католици славе Светог Валентина јер се верује да је тај дан назван по свештенику из 3. века нове ере који је тајно венчавао заљубљене парове упркос забрани тадашњег римског императора. Постоје и многе друге легенде, али је свака поучна и говори о најдубљим људским емоцијама.

Наравно, тако је и код православних хришћана који 14. фебруара славе Светог Трифуна, рођеног у 3. веку, у Фригији. Сматра се да је свети Трифун био чудотворац, исцељивао је болесне и помагао сиромашнима. Према легенди, он је излечио и ћерку римског цара Гордијана од тешке душевне болести, а благо које је за то добио даровао је сиромашнима. Такође, Трифун је одбио да се одрекне Христа у време цара Деција, због чега је осуђен на смрт и погубљен 14. фебруара 250. године. За виноградаре је ово посебан празник, јер на Светог Трифуна обилазе винограде и заливају лозу вином да би успешније родила, па одатле и веровање да је порекло тог празника од грчког бога Диониса, заштитника винове лозе и вина, виноградара и угоститеља.

У сваком случају, бар у погледу празновања, за разлику од много чега другог, 14. фебруар нам није наметнут, па свако може да бира какву и колику симболику тај дан за њега има.

Ј. Оцић

УПРАВНИ ОДБОР РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ

И ове године бесплатно у бање

За пензионере са најнижим примањима РФ ПИО и ове године обезбедио бесплатан боравак и рехабилитацију у бањама

На свом последњем заседању у старом саставу, 2. фебруара (7. фебруара истекао је мандат старом сазиву Управног одбора и његовом председнику), чланови УО РФ ПИО усвојили су одлуку о издавању средстава за друштвени стандард пензионера. У ту сврху у 2012. години биће издвојено 275,6 милиона динара, тако да ће о трошку Фонда у једној од 25 српских бања моћи да борави 9.350 пензионера. Бањски

смештај моћи ће да искористи 8.546 пензионера из категорије бивших запослених, 689 некадашњих самосталаца и 115 пољопривредника.

Услов је да примања корисника не прелазе 22.334 динара и, што је новина, да претходних пет година пензионер није користио ову погодност (до сада се могло конкурисати на сваке три године). Као и претходних година, пензионерима ће бити надокнађени трошкови превоза до бање или лечилишта, а десетодневни боравак са превозом износиће, према актуелним ценама у бањама, око 27.500 динара по пензионеру. Ова цена је резултат договора који је постигнут са Министарством економије да корисници пензија приликом плаћања (које у овом случају за њих врши Фонд ПИО) имају исти

третман као и болесници које на рехабилитацију шаље РФЗО, што значи да не плаћају боравишну таксу и ПДВ, а то ће омогућити већем броју корисника бесплатан опоравак у некој од бања Србије.

На седници УО усвојен је и измењени Правилник о радним местима са бенефицираним стажом којим је предвиђено да се за радна места секача у шумарству и возача на извлачењу и транспорту дрва стаж рачуна 15 месеци за годину дана. И за монтера који ради на далеководима важиће исти степен увећања. Монтери који раде на одржавању електроенергетских објеката и изградњи далековода имаће увећање стажа од два месеца за годину дана, а толико ће стаж бити увећан и за послове у производњи акумулатора, индустрији меса, производњи вагона.

КОНСТИТУТИВНА СЕДНИЦА УО РФ ПИО

Славица Савић нова председница Управног одбора

Пошто је 7. фебруара истекао двогодишњи мандат старом сазиву Управног одбора Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, као и његовом председнику, на Конститутивној седници УО

изабрано је ново руководство и чланови, и потврђени су мандати члановима који се нису мењали.

За нову председницу Управног одбора изабрана је Славица Савић, представник Савеза самосталних синдиката Србије, док је

за њеног заменика изабран проф. др Славенко Гргуревећ, испред Уније послодаваца Србије. Савез пензионера Србије је у Управни одбор делегирао три нова члана: Владанку Мискин, Зорана Јевтића и Драгољуба Аћимови-

ћа, уместо досадашњих: Милана Ненадића, Љубише Самарџића и Радована Бољановића.

Чланови УО усвојили су План јавних набавки Фонда ПИО за ову годину.

В. Анастасијевић

СЛАВИЦА САВИЋ, ПРЕДСЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА РФ ПИО

Управљање није исто што и руковођење

Недовољни приходи од доприноса и све веће дотације из буџета за финансирање пензија упућују УО да предлаже решења која би допринела смањењу дефицита

Славица Савић, секретар Већа Савеза самосталних синдиката Србије, нова је председница Управног одбора Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

– Председавање Управном одбору институције као што је Фонд ПИО није само почасно место, већ је врло сложена и одговорна функција коју никако не треба мешати са руководећом – рекла је тим поводом за „Глас осигураника“ новоизабрана председница УО РФ ПИО.

Управни одбор као друштвено одговорни орган има задатак да води пословну политику Фонда ради обезбеђивања средстава за функционисање система ПИО.

– Сходно Статуту, Управни одбор је дужан да обезбеђује наменско и економично коришћење средстава Фонда и стара се о увећању средстава на економским основама, да доноси финансијски план, годишњи програм рада, усваја извештаје о пословању Фонда, одлучује о другим питањима и обавља друге послове у складу са Законом и Статутом Фонда – јасна је Славица Савић.

Чланови УО врло одговорно прилазе обавезама које су им поверили Закон и Статут.

– Свесни чињенице да нашу земљу, као и цео свет, потреса велика економска криза, забринута али одлучно Управни одбор покушава да својим деловањем предупреди и утиче на нека кретања. Обавезно пензијско и инвалидско осигурање засновано на начели-

Славица Савић

међугенерациске солидарности и узајамности, у систему текућег финансирања, мора имати стабилност и прилив средстава који ће гарантовати извесну будућност. Недовољни приходи од доприноса и све веће дотације из буџета за финансирање пензија упућују УО да предлаже решења која би допринела смањењу дефицита. Поред недовољне фискалне дисциплине, „сива економија“ и велика незапосленост дају слику лошег привредног и социјалног амбијента. Зато је неопходно предузети низ краткорочних и дугорочних мера у процесу реструктурирања Фонда ПИО, а у томе одговорну улогу мора имати држава – сматра Славица Савић.

Веома је важно да су сви социјални партнери (послодавци, пензионери, синдикати)

подржали Писмо о намерама које је Управни одбор упутио државним органима очекујући брзу реакцију.

– С тим у вези мој предлог на последњој седници Управног одбора био је да се на једну од следећих седница УО позову представници Владе Србије и ресорног министарства и да их ближе упознамо са краткорочним мерама изложеним у Писму о намерама које би резултирале тиме да финансирање Фонда из буџета Републике са садашњих 50 падне на испод 30 одсто. Мере које у кратком року могу допринети статусној промени позиције Фонда су: чврста фискална дисциплина; стриктна промена прописа из области пореске политике и радних односа; права на новчану накнаду за туђу помоћ и негу и за телесно оштећење пребацити у систем социјалне заштите; пренос обавезе финансирања и плаћања здравствене заштите пензионера пребацити са Фонда на буџет Републике Србије. Нужно је да се у реструктурирање Фонда крене одмах како би се формирао стабилан модел у наредних пет и више година. Ово је могуће постићи само сарадњом свих важних чинилаца у поступку реструктурирања Фонда – извршне и законодавне власти, корисника, послодавца и синдиката – закључила је у разговору за наш лист Славица Савић, председница УО РФ ПИО.

В. Анастасијевић

Успешна каријера

Славица Савић је завршила Технолошки факултет, а прво радно место било јој је у Текстилној индустрији „Летекс“ из Лесковца. Изабрана је као активиста за члана Већа синдиката Југославије, а била је и секретар Међуопштинског већа Савеза синдиката јужноморавског региона и делегат Савеза синдиката Србије у Друштвено-политичком већу Скупштине Србије. За председницу Републичког одбора синдиката текстила, коже и обуће бирања је више пута, а у једном мандату била је на челу Савезног одбора тог синдиката. Потписала је први грански колективни уговор у Србији, а у њеном мандату је, 2002. године, Синдикат текстила, коже и обуће Србије примљен у Међународну федерацију синдиката текстила и одеће. Током плодне синдикалне каријере допринела је успешној сарадњи са синдикатима у региону и Европи. Секретар Већа СССС постала је октобра 2007. године, а у јуну 2010. године поново је изабрана на ту функцију.

Војним пензионерима целе пензије

Од 1. јануара 2012. године и војни осигураници и корисници постали су део јединственог система пензијског и инвалидског осигурања институционализованог кроз РФ ПИО. Комплетна база података о војним пензионерима преузета је из бившег Фонда СОВО тако да 47.169 војних пензионера од јануарске пензије примања добијају из РФ ПИО. Поред овог, новина је једнократна исплата војних пензија око шестог у месецу, каже за наш лист Иван Мимић, финансијски директор РФ ПИО.

– Војни пензионери ће убудуће пензије добијати целе, једном месечно, и то око шестог у месецу за претходни месец. Овај термин смо настојали да задржимо јер је то био датум када су примали први део својих пензија до нове године па нисмо желели да им се то поремети – објашњава Мимић.

То и јесте оно што је најважније за кориснике пензија: када ће их и како убудуће добијати. За

Јавни дуг

Оно што највише занима војне пензионере свакако је питање дуга насталог од 2004. до 2007. године а чија исплата још није генерално решена. Велики број њих је још тада одлучио да преко суда оствари своја права. Неки од тих поступака су у процесу решавања, тако да судови донесу на дан око 40 правоснажних решења, а новац се исплаћује са рачуна РФ ПИО (отприлике око 10 милиона динара дневно).

Овај проблем, како очекују надлежни у РФ ПИО, биће решен када Скупштина Србије усвоји закон којим ће ово дуговање бити претворено у јавни дуг и исплаћено свима у три рате са припадајућом каматом. На исплату јавног дуга имаће право и војни пензионери који нису поднели тужбу суду, као и чланови породица, односно наследници оних корисника који су у међувремену преминули.

оне који тек треба да постану пензионери у овом тренутку је најважније да знају да прва решења за одлазак у пензију могу добити једино у Немањиној 30, без обзира на то где у Србији живе, односно да ли су из Београда или из унутрашњости. Наиме, њихов послодавац је Министарство одбране, са седиштем у Београду, тако да сви они право на пензију могу да остваре само у филијали у главном граду.

Када је реч о корисницима, дакле о онима који су већ у пензији а треба да остваре неко право (туђу помоћ и негу, породичну пензију, телесно оштећење...), за решавање њихових захтева надлежне су филијале Фонда ПИО према месту пребивалишта, којима убудуће треба такве захтеве и да подносе.

Када је реч о осталим правима из пензијско-инвалидског осигурања, има одређених разлика у њиховом остваривању када

су војни пензионери у питању. Право на исплату накнаде погребних трошкова, на пример, различито је за чланове породица оних који су преминули пре 1. јануара 2012. године и после тог датума: члановима породица преминулих корисника војних пензија од 1. јануара ове године исплату накнаде погребних трошкова вршиће РФ ПИО у висини накнаде која се исплаћује корисницима пензија из осигурања запослених. Чланови породица оних који су умрли закључно са 31. децембром прошле године за исплату накнаде треба да се обрате на стару адресу, у Крунску 13, у Београду, а уколико захтеве буду предали филијалама РФ ПИО, они ће такође бити тамо прослеђени.

Сва права војних осигураника и корисника из области здравственог осигурања и даље се могу остварити само у Крунској 13, пошто је РФ ПИО надлежан само за остваривање права из пензијско-инвалидског осигурања.

В. Анастасијевић

ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ О ДОТАЦИЈАМА ФОНДУ ПИО

Не иду све паре за пензије

Потпредседник Владе Србије, др Јован Кркобабић, изјавио је да би трансфери из буџета према Фонду за пензијско и инвалидско осигурање били годишње готово 70 милијарди динара мањи уколико би разна социјална давања и средства намењена РФЗО била измештена из Фонда.

– У будућности треба размишљати о томе јер се догађа да пензије као категорија „трпе“ критику како ужасно много оптерећују државу, а поменути издаци нису паре које иду за пензије – рекао је потпредседник владе и нагласио да треба направити разлику између пензија, које су економска категорија и представљају средства која се исплаћују на основу уплаћеног доприноса, и социјалних категорија и давања из Фонда ПИО која иду по том основу.

– Туђа нега и помоћ за оболела и остарела лица је чиста социјална категорија која мора да се редовно исплаћује, али не из Фонда ПИО већ треба да буде измештена у сектор социјалне заштите и помоћи, као и

категија корисника телесног оштећења. Тих корисника има доста и средства нису занемарујућа. Око 75.000 лица су корисници туђе помоћи и неге а око 86.000 особа прима накнаду за телесно оштећење – нагласио је Кркобабић.

Потпредседник Владе Србије је објаснио да овај предлог не треба схватити као његов захтев, већ да само жели да предочи о чему се тачно говори када се полемише колико Фонд ПИО оптерећује државни буџет. Он се осврнуо и на дебату која се отворила о добитницима националне пензије и критеријумима на основу којих су додељене, и констатовао да јавност с правом поставља то питање. Уз напомену да проблем не треба поједностављивати, Кркобабић је оценио да је уредба која регулише услове и начин доделе ових признања „брзоплето донета“, али да никако не доводи у питање посебну националну пензију као признање друштва, односно државе за изузетан допринос појединца у

области културе, уметности, науке, рада и других делатности.

– Таквих доприноса који су од националног и међународног значаја има у сваком занимању, међутим, то је ипак изузетно мали број људи – рекао је потпредседник Владе Србије.

Г. О.

ИВАН ТОДОРОВИЋ, ДИРЕКТОР ФИЛИЈАЛЕ ЗА ГРАД БЕОГРАД

У току прошле године Филијали Београд, заједно са Службом на Новом Београду, поднето је укупно 130.230 разних врста захтева за остваривање права из ПИО; решено 92 одсто укупних захтева (пренетих и поднетих), од тога 79 процената у року од два месеца

Филијала за град Београд РФ ПИО је не само највећа организациона јединица Фонда, него је и највећа установа за пружање корисничког сервиса у Србији уопште. Заједно са Службом Филијале за град Београд I, на Новом Београду, она покрива више од 900.000 осигураника и врши исплату пензија и накнада за 377.000 корисника. О величини послова које обавља Филијала Београд говоре и следећи подаци: у току 2011. године примљено је приближно 240.000 разних врста пријава на осигурање; око 600.000 М-4 пријава; 451.000 М-УН пријава; издато је 48.427 уверења по члану 142 Закона о ПИО; 126.135 листинга о подацима регистрованим у бази Матичне евиденције и 1.363 уверења за повраћај доприноса. Уписано је нешто више од 10.000 разних врста стажа, филијала је упутила 53.000 а примила и поступила по 63.000 замолница, упутила 510 опомена послодавцима који нису предали пријаве М-4 за 2010. годину и припремила око 100 прекршајних посту-

Странка има

Иван Тодоровић

пака. О овим резултатима и очигледно знатно повећаној ажурности у раду разговарали смо са директором Филијале за град Београд, Иваном Тодоровићем.

– Мислим да је сада прави моменат да се поврати поверење у Фонд ПИО као државну институцију и у целокупан пензијски систем. Наиме, неспорно је да је Фонд у последњих неколико година остварио значајне резултате који су видљиви најпре на плану ажурности. Тако је, на

пример, Филијала Београд на крају последње календарске године имала скоро дупло мање нерешених захтева у односу на период од пре само неколико година. Међутим, иако су бројке и проценти свакако значајни показатељи, ажурност без одговарајућег квалитета није довољна. Управо из тих разлога повећање квалитета представља основни циљ коме Филијала треба да тежи. То повећање квалитета не подразумева се само у поступку управног одлучивања, него, пре свега, у пружању корисничког сервиса на сваком месту и на свакој позицији у Филијали, а то значи од пружања обичне информације, преко пријема захтева и свих врста пријава, односно одлучивања о правима, па све до исплате пензија и накнада као последње, али за осигуранике најважније тачке у овако повезаном систему. Наравно, цен-

тралну улогу у овом дугачком и сложеном пословном процесу мора да има странка, поштована и уважавана – каже директор Тодоровић.

По његовим речима, са побољшањем квалитета започело се још прошле године, те је у том смислу извршена нека врста реконструкције у управној области утврђивања својства осигураника, утврђивања и уписа стажа по основу самосталне и пољопривредне делатности, али и у управној области поступка прерачуна пензија применом Споразума о социјалном осигурању са Републиком Словенијом.

– У том смислу обезбеђена је комплетна евиденција која омогућава да се прати накнадно испуњење услова за пензију у Словенији, успостављена је процедура контроле свих образаца за спровођење међудржавног поступка, уведене су додатне контроле радника који на терену раде на пословима утврђивања стажа и зараде и друго – појашњава директор београдске филијале.

Истовремено се, каже он, на свим нивоима спроводе различите едукације запослених, омогућена је електронска пошта и коришћење интернета за све запослене, који такође могу да дају предлоге за побољшање пословног процеса. Успостављена је процедура за сваки пропуст који учини било који радник Филијале у пружању корисничког сервиса, а разматрају се и сугестије странака, и позитивне, и негативне, дате у књизи утисака.

– У току прошле године Филијали Београд, заједно са Службом на Новом Београду, поднето је укупно 130.230 разних врста захтева за остваривање права из ПИО те је, заједно са оним пренетим из претходне године, било укупно 141.130 захтева за решавање. Од тога је решено укупно 128.759, што представља 92 одсто укупних захтева, с тим да је на крају го-

Боља сарадња са грађанима

Поред значајних резултата који су учљиви на плану ажурности и побољшања пословних процеса, у Филијали Београд кажу да се позитивнија атмосфера осећа и у непосредном контакту са грађанима. Уз похвале, посебно су им значајне сугестије странака, а са Филијалом је сада могуће остварити комуникацију и електронским путем. Откако трају ове временске неприлике, да не би чекале напољу, странке у Филијалу Београд и у Службу Филијале на Новом Београду могу да уђу петнаест минута пре званичног почетка радног времена.

централну улогу

дине у Филијали остало 9.060, а у Служби 2.824 нерешена захтева. У законском року од два месеца решено је 79 одсто захтева, што је свакако добар проценат, али се мора тежити још већем броју предмета решених у законском року. Овом приликом бих хтео да истакнем и неке послове који нису везани за директно спровођење Закона

свим захтевима – наглашава Иван Тодоровић.

Сви ови шестоцифрени бројеви, наставља Тодоровић, упућују на то да процедуре које се примењују у Филијали морају бити изузетно чврсте да би се обезбедило несметано функционисање система, а основ за то је тимски рад, јер само тако се може омогућити брз проток ин-

мањег сегмента у спровођењу система, као и јасна одговорност сваког радника у Филијали онемогућиће било какву појаву која може да омета функционисање система – истиче директор Филијале Београд.

Први, и можда најважнији оперативни задатак РФ ПИО на почетку 2012. године је свакако преузимање послова из обла-

је такође треба завести у основне евиденције. Ипак, показало се да највише посла има око преузимања судских предмета због тога што Фонд СОВО није имао формирану евиденцију примљених тужби, није формирао предмете, а ни сва примљена судска пошта није била разврстана и евидентирана. Из тих разлога Филијала Београд је организовала формирање предмета и њихово евидентирање, па је до сада преузето више од 14.000 судских предмета, а у евиденције унето преко 9.000, с тим да, према информацијама из Фонда СОВО, оваквих предмета има преко 30.000. Све ово указује да због тога неће моћи да се обезбеди ефикасна контрола парница у судском поступку.

Остали задаци, наводи директор београдске филијале, односе се на ажурирање података у бази Матичне евиденције ради несметаног функционисања Централног регистра од идуће године. Осим тога, према подацима Дирекције РФ ПИО, очекује се да у току ове године око 40.000 осигураника поднесе захтеве за старосну пензију, па је неопходно што боље ажурирати њихове податке у бази Матичне евиденције. Потребно је, такође, окончати понављање поступка у решењима којима је утврђено својство осигураника по основу обављања професионалне делатности, завршити поступке утврђивања основа за коришћење права за кориснике инвалидских и породичних пензија, као и поступак прерачуна пензија применом Споразума о социјалном осигурању између Републике Србије и Републике Словеније.

Наравно, све ово је, наглашава Тодоровић, могуће урадити само у оквиру свеукупне и сталне сарадње са представницима Дирекције Фонда и уз уважавање свих проблема који се појављују у раду Филијале као његове оперативне јединице.

М. Јовановић

Филијала за град Београд

о ПИО, већ за примену неких других закона, а представљају значајну обавезу Филијале. Пре свега мислим на то да је током 2011. издато 2.664 потврде за потребе судова и других државних органа, 4.216 потврда по захтевима центара за социјални рад и других општинских органа и више од 900 потврда о висини телесног оштећења. Све то указује на значај који има Матична евиденција осигураника и корисника права Фонда ПИО, али и на огромне обавезе Филијале да удовољи

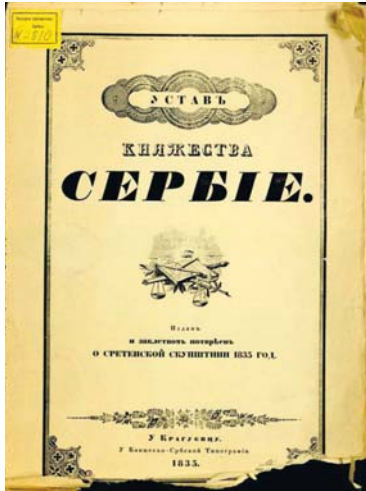
формација али и обавеза. Осим тога, мора се јасно указати на то да сваки руководилац, али и сваки запослени, представља значајну карику у овако великом и сложеном систему.

– Ситуација са утврђивањем својства и стажа осигурања за лица која су се бавила фолклором не сме се више никада поновити. Увек ће бити притисака на систем пензија и стажа због економске ситуације, транзиционих процеса и великог броја незапослених, али чврсте процедуре, контрола сваког и нај-

сти пензијског и инвалидског осигурања од Фонда СОВО, а познато је да, због седишта Министарства одбране, Филијала Београд преузима највећи део послова. У надлежности Филијале има 37.000 војних осигураника и око 25.000 корисника пензија, каже Тодоровић.

– У том смислу већ је (заједно са Службом Филијале) преузето близу 3.000 пензијских предмета који су већ уведени у основне евиденције, а током фебруара преузеће се још више од 20.000 пензијских предмета ко-

Дан државности Републике Србије

У знак сећања на први устав модерне Србије, 15. фебруара, на Сретење, прослављамо Дан државности.

Народна скупштина сазвана у Крагујевцу 1835. године, на дан Сретења Господњег, најзначајније је окупљање представника српског народа за време владавине кнеза Милоша. Одржана је од 14. до 16. фебруара и на том скупу усвојен је први устав модерне српске државе.

Иако су у састављању текста овог законодавног акта учествовали највиђенији Срби, највеће заслуге за његово доношење припадају Димитрију Давидовићу, кнежевом секретару, новинару, књижевнику и дипломати.

У Сретењски устав била су уграђена законодавства најразвијенијих европских земаља. Устав је имао 142 члана, био је подељен на 14 поглавља и прокламовао је поделу власти на законодавну, извршну и судску.

Обраћајући се народним посланицима, 14. фебруара 1835, кнез Милош Обреновић је нагласио да устав садржи општенародна права која ће сваки Србин уживати, те да ће свима бити гарантована слобода личности и власништво над имањем које поседују. Сретењска скупштина је изазвала велико интересовање страних сила, посебно Турске, Аустрије и Русије. Ниједна од ових држава није благонаклоно гледала на дешавања у Србији, а притисци који су уследили довели су до краха устава. Сретењски устав је суспендован 11. априла 1835, само два месеца пошто је проглашен.

Крагујевац: конкурс за грантове

Град Крагујевац ће ове године расписати два конкурса за доделу бесповратних средстава за почетак приватног посла заинтересованима који су на евиденцији Националне службе за запошљавање. За овај програм подршке предузетништву из градске касе биће издвојено више од шест милиона динара, док је износ појединачног гранта две хиљаде евра. Средства ће бити намењена искључиво за набавку опреме за почетак сопственог бизниса, а прилику да их добију имаће само они са одрживом пословном идејом и који региструју радњу у овој години.

У градској управи очекују да ће подршку програму и ове године пружити немачка организација „Хелп“ додатним износом средстава. Захваљујући подршци града и међународних организација у Крагујевцу је, у протеклих седам година, отворено 650 нових приватних радњи и предузећа, док је за почетак малог бизниса у истом периоду додељено укупно 38 милиона динара бесповратних средстава.

Сврљиг: студентске стипендије

Од 2003. године општина Сврљиг студентима завршних година факултета и последипломских студија додељује стипендије. Интересовање академица за овај вид стипендирања из године у годину расте, те је до сада општинску стипендију користило 186 апсолвентата. Њима се придружило још 50 младих људи, студената права, економије, књижевности, медицине и фармације, који су на Светог Саву свечано потписали уговор о коришћењу стипендије за ову годину.

За овогодишње стипендије из општинске касе издвојено је три милиона динара, односно сваком студенту по 5.000 динара на месечном нивоу. Улагање у знање је највећа инвестиција. Око 20 одсто младих са факултетском дипломом нађе посао у струци, док други у потрази за запослењем напуштају Сврљиг. У овој години најављено је отварање око 500 нових радних места и могућност да посао добију млади кадрови.

Пикасо у Београду

Поставка ретке керамике шпанског уметника Пабла Пикасо под називом „На Азурној обали“ отворена је, почетком фебруара, у простору зграде „Бека“, у Београду.

Изложбу је отворио министар културе, Предраг Марковић, а присутнима се обратио и амбасадор Шпаније у Србији, Артуро Лаклаура Белтран, као и директор Института Сервантес, Антонио Лазаро Гонзало.

У преуређеном простору некадашње фабрике „Беко“ изложено је око 100 предмета – углавном дела од керамике, сребра и злата, и око 20 плаката међу којима је и онај који је Пикасо урадио за филм Вељка Булајића „Битка на Неретви“.

Изложба ће бити отворена до 15. априла, а два пута недељно, средом и суботом, биће организован и обилазак са стручним водичем.

Клуб за пензионере у Калуђерици

Градоначелник Београда, Драган Ђилас, и његов заменик, Милан Кркобабић, отворили су, почетком фебруара, први клуб за пензионере у београдском насељу Калуђерица.

Простор за пензионере у Калуђерици обезбеђен је тако што је Дом здравља добио још један спрат. На укупној површини од 192 метра квадратна корисницима је на располагању библиотека, интернет соба, место за сликање, а предвиђен је и простор за обедовање. Радно време клуба је од 8 до 20, суботом од 9 до 14 часова. Како се клуб налази на трећем спрату, до њега се стиже панорамским лифтом прилагођеним и за особе са инвалидитетом.

Пензионери Калуђерице су изразили велико задовољство што су добили објекат овог типа.

Исплата пензија

Исплата првог дела јануарских примања пензионерима из категорије запослених почела је 10. фебруара. Бившим пољопривредницима први део припадности за јануар исплаћен је 7. фебруара.

Пензионери самосталних делатности примили су јануарске пензије 3. фебруара. Војни пензионери су 6. фебруара примили целе јануарске пензије и убудуће ће им оне бити исплаћиване једнократно, око шестог у месецу.

Суботица: бесплатан градски превоз за старије од 65 година

Око 15.000 пензионера и грађана старијих од 65 година, житеља Суботице, први пут ће, од 1. марта ове године, остварити право на бесплатан градски превоз. Ову бенефицију Суботичани су добили захваљујући сарадњи локалне самоуправе и градских превозника, а легитимације се издају на посебним шалтерима аутобуске станице до 20. фебруара. Будући корисници треба да донесу личну карту, једну фотографију и 300 динара за покривање трошкова израде карте. Њихове „колеге“ у Новом Саду ову привилегију имају од раније, а ГСП у овом граду такође прима захтеве за бесплатне карте за 2012. годину. Прошлогодишње бесплатне карте важе до краја фебруара, а ове повластице у Новом Саду иначе користи широк спектар социјално угрожених категорија становништва.

И јавни градски превозник из Зрењанина почео је да издаје бесплатне карте за превоз старијим суграђанима и, као и у Новом Саду, одређеним категоријама особа са инвалидитетом. Одлуком Скупштине Зрењанина ова повластица финансираће се из градског буџета за око 5.000 корисника.

Прокупље: брига о екологији

У циљу очувања животне средине Прокупље је добило Јавно предузеће за заштиту животне околине. Тако ће у наредном периоду у овој средини екологија добити посебно место.

У оквиру овог предузећа одмах је створена такозвана Еколошка бригада са десетак радника и већ на старту су остварени врло добри резултати. За кратко време Еколошка бригада успела је да прикупи 35 тона секундарних сировина које су прослеђене овдашњем предузећу овлашћеном за рециклажу.

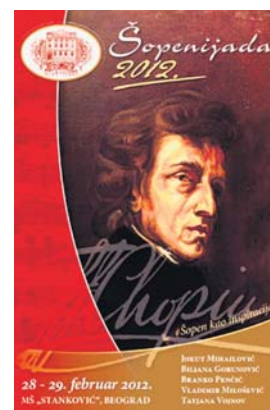
Јавно предузеће за заштиту животне средине финансираће се путем еколошке таксе, а да би што успешније радило, општина Прокупље је из свог буџета издвојила 1,7 милиона динара ради куповине неопходног камиона за прикупљање и транспорт секундарних сировина.

Трећа Шопенијада у Београду

Најстарије музичко друштво у Србији „Станковић“, у сарадњи са пољском амбасадом, организоваће трећу Шопенијаду, 28. и 29. фебруара. Циљ ове културне и образовне манифестације, која се одржава трећу годину заредом, јесте да подстакне младе извођаче, ђаке и студенте музике у даљем раду и усавршавању у извођењу Шопенових дела.

Чланови жирија који ће оцењивати младе извођаче су угледни домаћи пијанисти и педагози Јокут Михаиловић, Биљана Горуновић и Бранко Пенчић. На Шопенијади ће, поред такмичења ученика и студената музике, бити одржана и предавања, разговори и саветовања са стручњацима.

Манифестација ће бити употпуњена извођењем Шопенових композиција које ће представити у свету познат млади српски пијаниста Владимир Милошевић.

Пирот: салон књига и графике

У пиротској спортској сали „Кеј“, 10. фебруара, отворен је 13. Салон књига и графике, у организацији Дома културе у сарадњи са Народном библиотеком града, а под покровитељством општине. Салон, на коме учествује око 30 издавача из Србије, отворио је песник Матија Бећковић. Током манифестације, која ће трајати до 19. фебруара, биће организоване промоције књига и књижевне вечери Исидоре Бјелице, Мише Андоновића и пиротске ауторке Раде Петровске, а дечији писци Игор Коларов и Бранко Стевановић дружиће се са пиротским основцима током традиционалне акције бесплатног учлањивања првака у библиотеку. Цена улазнице за Салон књига и графике износи 30 динара за децу, 50 за одрасле, док је породична улазница 100 динара. Дом културе Пирот расписао је и ове године конкурс за најбољу кратку причу. На конкурс се могу пријавити аутори из Пиротског округа, а награде које очекују три најбоља рада износе 12.000, 10.000 и 8.000 динара.

ШТА ЈЕ ПОТРЕБНО ЗНАТИ ДА БИ СЕ ОСТВАРИЛО ПРАВО НА ИНОСТРАНУ ПЕНЗИЈУ

Доказ о тачном стажу и

Велики број наших људи налази се на привременом раду у страним земљама, углавном у земљама Европске уније, где остају све до стицања права на пензију. Управо зато ћемо у неколико наредних бројева „Гласа осигураника“ пренети која су законска права осигураника у тим земљама и на који начин се она могу остварити.

Како је највише наших земљака на привременом раду у иностранству запослено у Немачкој, то ћемо у овом броју посветити простор условима за стицање пензије у овој, најбогатијој земљи Европске уније.

У Немачкој постоји законско пензијско осигурање и оно пружа заштиту корисницима старијег доба (старосна пензија), лицима са професионалним инвалидитетом (пензија у случају смањења радне способности), и постоје пензије за издржаване чланове породице који остају после смрти осигураника. Да би се остварило право и добила пензија, морају бити плаћени доприноси и задовољени сви законски и лични услови за њено стицање. Према немачком моделу социјалног осигурања, средства за финансирање се формирају из Фонда за доприносе запослених и самосталних предузетника, уз издвајања државних органа за одређене намене. Како је овде реч о пензијама, њих покрива Институт за пензијско-социјално осигурање.

Старосна пензија

Право на старосну пензију се остварује са 65 година живота, уз услов да су за одређено време уплаћени доприноси. Најмањи потребан пензијски стаж, према врсти пензија, може да износи 5, 15 или 35 година. У услов стажа од 5 или 15 година рачунају се сви месеци у којима су уплаћивани доприноси за обавезно или добровољно осигурање, али се у тај период може урачунати и време трајања привремене незапослености, евидентирано код Савезне агенције за запошљавање Немачке, која покрива доприносе за лица која преко ње примају накнаду за незапослене. Ово се односи на време (ван радног односа) проведено на васпитавању и нези деце, у трајању од 90 до 360 дана. Када је реч о услову стажа од 35 година, поред времена незапослености додатно се признају и месеци боловања, школовања, породилског одсуства итд.

Ако лице има године за старосну пензију, а мање од пет година плаћених доприноса, оно може тражити повраћај уплаћених доприноса. Ово правило је уведено јер се са мање од пет година уплаћених

– Врло је важно знати да лице које жели да поднесе захтев ради стицања права на пензију, мора да поседује образац D 205 о утврђивању стажа. Овај образац може много да убрза и олакша осигуранику да што пре стекне право на пензију. Саветујем да овај образац прибавите чак и годину, две, па и три године пре стицања права на пензију. Ако је осигураник раније већ узимао податке о свом стажу у Немачкој, треба да поново узме нови доказ јер без доказа о дужини стажа не може се проверити да ли му можда недостаје неколико

месеци за пун стаж, а што је још важније, из тога документа треба да се види да ли су регистровани и плаћени доприноси. Дешава се да се, ако се не утврди стаж пре подношења захтева за пензију, мора подносити доказ о томе приликом подношења захтева, јер стаж, иако је уписан у радну књижицу, не мора бити тачан – истиче Јулијана Радовановић.

Нарочито често за дужину стажа питају корисници новчане накнаде или они који тек треба да постану корисници ове накнаде код немачке агенције за запошљавање. Да би се избегле непријатности, најбоље је обезбедити и поднети тзв. осигураничку карту.

Пензијско осигурање (Rentenversicherung)

Када је реч о превременој пензији, она зависи од густине стажа, а захтев могу поднети жене ако су од 40. до 50. године непрекидно радиле 10 година. У том случају могу поднети захтев за превремену пензију када наврше 60 година старости.

Шта је најважније што се мора знати када је реч о пензијском осигурању у Немачкој, објаснила нам је Јулијана Радовановић, начелница Одељења за ПИО по међународним уговорима у РФ ПИО.

Када је реч о људима из наше земље, постоје две категорије осигураника који желе да иду у пензију. У прву спадају осигураници који сада живе и раде у Србији, а некад су радили у Немачкој и тамо имају одређене године радног стажа. Та процедура је много лакша, јер Немачка већ 40 година има уведу матичну евиденцију о стажу свих осигураника који су у тој земљи радили, те се

СТАРОСНА ПЕНЗИЈА	Мушкарац	65 година живота - 5 година стажа осигурања, од тога најмање 12 месеци у Немачкој
	Жена	НАПОМЕНА: Осигураници рођени 1947. године - 65 година и 1 месец живота
СТАРОСНА ПЕНЗИЈА ЗА ОСИГУРАНИКЕ СА ПОСЕБНО ДУГИМ ОСИГУРАЊЕМ	Мушкарац	65 година живота - 45 година пензијског стажа
	Жена	
ПРЕВРЕМЕНА СТАРОСНА ПЕНЗИЈА	Мушкарац	63 године живота - 35 година пензијског стажа, од тога најмање 12 месеци у Немачкој
	Жена	НАПОМЕНА: Трајно унашење од 7,20%
ПРЕВРЕМЕНА СТАРОСНА ПЕНЗИЈА ЗА ОСИГУРАНИКЕ РОЂЕНЕ ИЗМЕЂУ ЈАНУАРА 1948. И ОКТОБРА 1949.	Мушкарац	62 године живота - 35 година пензијског стажа, од тога најмање 12 месеци у Немачкој
	Жена	НАПОМЕНА: Трајно унашење од 7,20% до 10,80%
ПРЕВРЕМЕНА СТАРОСНА ПЕНЗИЈА ЗА ЖЕНЕ	Мушкарац	60 година живота-15 година пензијског стажа, од тога најмање 12 месеци у Немачкој
	Жена	» Жене рођене после 1. 1. 1952 - старосна граница се постепено повећава са 60 на 62 године живота » 121 месец пензијског стажа мора бити остварен између 40. и 60. године живота » Жена под одређеним условима има право на додатни стаж по основу деце
ИНВАЛИДСКА ПЕНЗИЈА	1. Да је наступила инвалидност (губитак радне способности) 2. 60 месеци стажа осигурања, од чега 36 месеци у последњих 5 година од поднетог захтева	
ПОРОДИЧНА ПЕНЗИЈА	Породичну пензију под одређеним условима могу остварити удови, удовица, деца и бивши брачни друг	

плаћени доприноси

комплетан и тачан податак може лако добити. Овде се може десити да се затражи хитна потврда стажа (образац 201а), што иначе није пракса код немачког носиоца осигурања. Ти осигураници, иначе, и захтев за остваривање немачке пензије могу да поднесу у Србији.

– Следећа категорија су осигураници који сада живе и раде у Немачкој, а рођени су у Србији, где су имали и одређене године радног стажа. Они често имају доста проблема јер из чудних, рекла бих чак и несхватљивих разлога не пријављују немачком послодавцу да имају остварен радни стаж и у Србији – каже Јулијана

Радовановић. – Зато се дешава да када дођу у Србију и поднесу захтев за српску пензију имају доста перипетија (поништавање решења, усклађивање са стажом у Немачкој), па се због споразума који Србија има са Немачком, због евентуалних злоупотреба врши више преписки и усаглашавања да би се коначно урадило ново решење за пензију. Овај проблем је нарочито изражен код осигураника који су у Србији радили мање од 15 година.

Треба још знати да ако се захтев подноси у Немачкој, за остварен стаж у Србији морају се поднети следећи докази: радна књижица, акт о почетку и завршетку

Социјално осигурање

Наши људи који живе и раде у Немачкој уживају и нека права која су предвиђена њиховим системом социјалног осигурања, а тичу се боловања, породилског одсуства и кућне неге.

Боловање је послодавац дужан да исплаћује у пуном износу плате сваком запосленом за првих шест недеља, после тога 70 одсто бруто зараде. За децу запослени могу да добију 10 плаћених радних дана, али максимално 25 дана у току календарске године. Ако је родитељ самохран, онда се број ових дана удвостручује.

Породилско одсуство је плаћено 12 недеља, шест недеља пре и шест недеља након порођаја, а за то време се исплаћује пуна нето зарада.

рада или обављања самосталне делатности (ово је нарочито компликовано ако је осигураник радио у разним општинама у Србији) и пореско уверење о плаће-

ном порезу (доприносу), што често код нас зна да буде проблем због неплаћених доприноса и несређене документације.

Јасмина МекКевит

ЗА БОЉИ КОРИСНИЧКИ СЕРВИС И СПРЕЧАВАЊЕ ЗЛОУПОТРЕБА

Благовремено ажурирање података

У Фонду за пензијско и инвалидско осигурање предузети су кораци благовременог ажурирања података за будуће пензионере који до 2014. навршавају потребне године за одлазак у пензију, односно за све жене које ће до тада напунити 60 година, и за мушкарце који ће навршити 65 година живота.

– То практично значи да ћемо до 2014. излистати спискове активних осигураника, преконтролисати тачност постојећих података а потом и предузети све што је неопходно за сваког осигураника појединачно да се подаци комплетирају или евентуално исправе. Запослени у одељењу Матичне евиденције у целој Србији радиће на прибављању података о стажу, зарадама и плаћеним доприносима за све недостајуће године ових осигураника. Дакле, у блиској будућности можемо да очекујемо да се резултати ове акције одраде и на ажурност у доношењу решења у законском року, чиме ће и наши корисници бити задовољнији – наводи Олгица Каравелић, заменик директора Сектора за остваривање права из ПИО.

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање је ради евентуалног откривања незаконитог и неоснованог трошења средстава и онемогућавања злоупотреба у исплати припадајућих пензија, односно новчаних накнада након смрти корисника права, успоставио сарадњу са Републичким заводом за статистику.

– Обратили смо се Заводу да би нам доставили расположиве податке о умрлим лицима за период од 2000. до 2010. године. Наша обавеза је да те податке упаримо са постојећим подацима из нашег програма базе исплате пензија и новчаних накнада корисника права и тако

утврдимо да ли постоје разлике у евиденцији преминулих лица. Уколико увидимо да има неслагања, исплатне службе Фонда у оквиру својих процедура предузеће одговарајуће радње – појашњава Олгица Каравелић.

По речима Данице Божић, помоћника начелника у Одељењу за исплату пензија по домаћим прописима у Дирекцији Фонда, поменуте исплатне службе Фонда имаће обавезу да прибаве потребне доказе, односно потврду о животу корисника права. Уколико корисници права не доставе у одређеном року ову потврду, онда ће се од јединица локалних самоуправа, односно општина на којима је

место њиховог пребивалишта затражити да доставе пријаву о смрти, односно извод из матичне књиге умрлих.

То значи да ће се када се добију тражени докази од надлежних органа, донети решења о престанку права из пензијског и инвалидског осигурања, што ће се евидентирати како у бази стицања и престанка права, тако и у бази исплате корисника права. По ажурирању претходног периода ова контролна процедура наставиће се и убудуће континуирано. Ово ће се истовремено користити и за ажурирање базе пријава и одјава о смрти активних осигураника и пасивизацију тих података.

– Обратићемо се послодавцима да би поднели одјаву на осигурање за осигуранике – запослене, за осигуранике из категорије самосталних делатности обратимо се надлежном општинском органу или Агенцији за привредне регистре, а за пољопривредне осигуранике Фонд ће извршити одјаву са осигурања са датумом смрти или испуњења услова за старосну пензију – каже Олгица Каравелић.

Ј. Оцић

ОБАВЕЗА ЗАПОШЉАВАЊА ОСИ

Мање од половине предузећа има раднике са инвалидитетом

Према истраживањима сајта poslovi.infostud.com, већина предузећа у Србији још није запослила ни једну особу са инвалидитетом, упркос Закону о запошљавању и професионалној рехабилитацији ОСИ који је на снагу ступио још маја 2009. године. Анкета која је спроведена међу 250 послодаваца ради процене положаја особа са инвалидитетом у односу на тржиште рада показала је да свега 40 одсто предузећа у нашој земљи запошљава особе са инвалидитетом, иако их од маја 2010. закон на то обавезује.

Обавеза запошљавања особа са инвалидитетом Законом је утврђена тако да послодавац који има 20 и више запослених мора да у радном односу има и одређени број особа са инвалидитетом. Прецизније, послодавац који има од 20 до 49 запослених дужан је да заснује радни однос са једном особом са инвалидитетом.

Послодавац који има 50 и више људи у радном односу дужан је да запосли најмање две особе са инвалидитетом и на сваких наредних започетих 50 запослених још по једну особу.

Оцену радне способности и могућности запослења, односно одржања запослења, врши комисија органа вештачења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање. Комисију органа вештачења чине лекар вештак одговарајуће или сродне специјалности у односу на оцену радне способности и могућности запослења или одржања запослења узимајући у обзир основну болест и оштећење особе чије се

способности процењују (њега обезбеђује Фонд ПИО), и стручњаци из одговарајућих области на основу којих се сагледавају социјални и други критеријуми потребни за процену радне способности и могућности запослења или одржања запослења. То су

социјални радник, специјални едукатор – дефектолог или други стручњак, психолог који се бави клиничком дијагностиком и специјалиста медицине рада. Од 12. јуна 2010. до краја 2011. године поднето је укупно 12.035 комплетних захтева за процену радне способности, на основу којих је урађено 10.963 вештачења, односно дато налаза, оцена и мишљења радне способности, могућности запослења и одржања запослења. У истом периоду донето је 10.697 решења о процени радне способности.

Највећи број послодаваца је у поменутом истраживању навео да за посао у њиховим фирмама никада нису ни конкурисале особе

са инвалидитетом, а они који су аплицирали нису задовољавали критеријуме конкурса. С друге стране, чак 35 одсто послодаваца је особу са инвалидитетом запослило преко препоруке и личних познанстава. Истраживање показује и да се 20 одсто испитаника изјаснило да су особе са инвалидитетом већ радиле у њиховом предузећу, али да нису имали потврду о инвалидитету, коју су набавили и доставили. Ови послодавци су заправо организовали интерне конкурсе, те никога новог, ван предузећа, нису ни запослили, дакле није се повећао број запослених. Али, чак 80 одсто послодаваца који запошљавају особе са инвалидитетом међу запосленима има и до пет ових радника.

Половина предузећа броји мање од педесет запослених, па их закон ни не обавезује да упосле више од једне особе са инвалидитетом. Тек петина послодаваца је запослила

ОСИ након ступања овог закона на снагу пошто је 60 одсто њих већ имало радника са инвалидитетом, док су остали радника запослили пре него што је Закон постао актуелан, показало је истраживање. Можда је нешто лакши пут до радног места за особе са инвалидитетом преко Националне службе за запошљавање, јер је 30 одсто послодаваца управо запослило ОСИ преко ове службе. Сваки десети послодавац је своју обавезу запошљавања особе са инвалидитетом испунио путем сајтова за запошљавање, а сваки двадесети је то урадио преко удружења особа са инвалидитетом.

Јелена Оцић

МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ ДОДЕЛИЛО СРЕДСТВА ЗА ПРОЈЕКТЕ ОСИ

Подршка различитим програмима и услугама

Министарство рада и социјалне политике наставиће и у овој години са подршком програмима и услугама намењеним особама са инвалидитетом. За финансирање пројеката републичких и покрајинских савеза ОСИ обезбеђено је 130 милиона динара.

Средства су додељена на основу пројеката које су савези послали на конкурс за унапређење положаја особа са

инвалидитетом у 2012. години. Предвиђена су за финансирање локалних организација које окупљају особе са телесним инвалидитетом, са сензорним инвалидитетом, са сметњама у менталном развоју, за инвалиде рада, оболеле од шећерне болести и од бубрежних болести, за спортске активности ОСИ и за организације које окупљају особе са различитим врстама инвалидитета.

Савези из Војводине су на конкурс послали своје програме под оквирним називом „Пројекат за унапређење положаја особа са инвалидитетом“, а 11 савеза ће спроводити пројектне активности у 162 локалне организације.

У 2012. години биће реализоване интензивне дневне активности, активности усмерене на пружање непосредне помоћи ОСИ, спортске активности, активности усмерене на подиза-

ње свести о ОСИ у друштвеној заједници, као и различите врсте обука намењених ОСИ.

По речима ресорног министра, Расима Љајића, приоритет у овој години је доношење Акционог плана за спровођење стратегије за унапређење положаја ОСИ за период 2012–2015, али и усвајање Закона о знаковном српском језику, да би се унапредио положај особа које не чују.

Д. Кораћ

Удружени на тржиште

Војводина располаже пољопривредним подручјем од 1.650.000 хектара обрадивог земљишта, али око 80 одсто ових површина обрађују мали и средњи произвођачи, а чак 73 одсто укупног броја пољопривредних газдинстава има посед мањи од пет хектара. Стопа незапослености у руралним подручјима износи 21 проценат. Ови подаци говоре да већина пољопривредника нема могућност да самостално наступи на тржишту, а често ни да обавља основну делатност. Све то, као и растућа конкуренција, захтева удруживање ради заједничког наступа на тржишту, а земљорадничке задруге су на међународном плану већ познат и проверен модел за пословно повезивање пољопривредних произвођача.

Уједињене нације су ову годину прогласиле годином задругарства у свету, а и у нашој земљи постоји богата традиција задружног организовања. Тако је Прва земљорадничко-кредитна задруга из Бачког Петровца, основана 1846. године, била трећа формирана задруга у свету. Данас је земљорадничко задругарство најзаступљенији облик пословног повезивања пољопривредника у Војводини где је, од постојећих 597, активно 440 задруга, али оне нису адекватно распоређене. То указује да постоји потреба да се ова мрежа задружних организација унапреди. Стога је Задружни савез Војводине недавно, у Новом Саду, представницима војвођанских општина и земљорадничких задруга презентовао пројекат „Оснивање, развој и ревитализација земљорадничких задруга у АП Војводини“, који је урађен уз подршку Покрајинског секретаријата за рад, запошљавање и равноправност полова. Главни циљеви пројекта су ства-

рање мреже активних земљорадничких задруга, која ће покривати сва насељена места у Војводини, и повећање броја запослених, задругара и коопераната у овим задругама у сеоским срединама.

Скупу у Новом Саду присуствовали су Мирослав Васин, покрајински секретар, Радислав Јованов, председник Задружног савеза Војводине, др Борислав Кобиљски, директор Института за ратарство и повртарство, и Јелена Несторов Бизоњ, секретар Задружног савеза Војводине.

– Идеја нашег секретаријата је да сачинимо прецизну мрежу задруга у Војводини и да се за сваку општину направи план колико је задруга оптимално потребно, с обзиром на то да ће оне бити сисоици развоја. Задруга мора бити институција која ће обједињавати пољопривредне произвођаче, откупљивати њихове производе, помагати кроз субвенције сетву, као и друге економске активности њених чланова тако што ће и мале произвођаче, који нису били видљиви на тржишту, учинити важним јер ће удруживати све њихове ресурсе. Инсистираћемо и на оснивању специјализованих задруга – можемо удруживати

слу социјалних предузећа. Изнад свих ће бити једна организована задруга која ће све то координирати, и на тај начин ће и понуда бити координирана – објаснио је основну замисао пројекта Мирослав Васин.

Према речима Радислава Јованова, овај пројекат ће трајати 18 месеци, а у сарадњи са општинама ће се утврдити у којим насељеним местима има потенцијала за оснивање нових задруга, проширење постојећих, као и ревитализацију постојећих, да би се направила једна активна мрежа задруга. Дакле, пројекат ће се спроводити заједничким активностима Задружног савеза Војводине, Покрајинског секретаријата за рад, органа локалне самоуправе и земљорадничких задруга из Покрајине.

Мирослав Мектеровић

Задруге у бројкама

У 440 активних задруга у Војводини удружено је 20.157 задругара – просечно 45 по задрузи, и 90.250 коопераната. Оне укупно запошљавају 5.193 радника, с тим да чак 88 задруга нема запослених. Око 140 задруга располаже неком имовином, од тога око 100 их има у власништву пољопривредно земљиште.

„ЖЕНЕ ПРЕДУЗЕТНИЦЕ У АГРОБИЗНИСУ” И У ВОЈВОДИНИ

Како до бизнис плана

Лу Фероу, директор УСАИД Агробизнис пројекта, и Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова, потписали су, крајем јануара, Споразум о сарадњи на спровођењу УСАИД-овог пројекта „Жене предузетнице у агробизнису”, који је намењен и женама из сеоских средина са подрчја Суботице и Новог Сада.

Пројекат УСАИД-а покренут је у мају 2010. године у најмање развијеним општинама Србије, са циљем да подстакне и оспособи жене са села за самозапошљавање да би унапредиле свој положај и допринеле развоју локалних заједница. До сада је 300 жена учествовало у обукама, а пројекат ће се у 2012. години први пут реализовати и у Војводини и спроводиће се у шест сектора: у производњи воћа; јагодичастог воћа; поврћа; ароматичног биља, зачина и печурки; млекарству и сточарству.

Резултати обуке су развијени бизнис планови, који су економски одрживи, исплативи и погодни за финансирање од стране комерцијалних извора. Одређени број бизнис планова у претходном периоду одабрале су и финансијски подржале локалне самоуправе пошто је процењено да су значајни

за развој економских делатности у њиховим срединама. У обукама ће ове године учествовати по 30 сеоских жена из општина Суботица, Нови Сад и Ниш. Обуку и стручну и саветодавну подршку обезбедиће у потпуности УСАИД Агробизнис пројекат.

Влада Војводине финансираће са датних 200.000 динара најуспешније би-

знис планове жена које добију подршку локалних самоуправа, а Покрајински секретаријат за рад, запошљавање и равноправност полова планира да обезбеди још по 500.000 динара за пет најуспешнијих бизнис планова жена са територије Новог Сада.

М. Мектеровић

МЕЂУНАРОДНИ МЕДИЈСКИ ПРОЈЕКАТ „МЛАДИ И СТАРИ ДУЖ ДУНАВА”

Друго онлајн предавање у Београду

У Римској дворани Библиотеке града Београда, 1. фебруара, одржано је друго од укупно пет онлајн предавања у оквиру међународног медијског пројекта DA-LEC (Предавања дунавске мреже), на тему „Вредности образовања у региону Дунава”. Предавач је била др Катарина Поповић, доцент на Филозофском факултету у Београду и председник Друштва за образовање одраслих.

Предавању у Београду присуствовало је више од 70 слушалаца, како старијих, тако и млађих, а преко интернета се преносило у још пет земаља учесница пројекта. Након предавања уследио је део предвиђен за дискусију, током којег су слушаоци из Београда, а затим и из других земаља, делили утиске и постављали питања. Наредно предавање, чија је тема „Иновативна употреба ресурса животне средине дуж Дунава”, заказано је за 7. март, а преносиће се директно из Беча.

Овај међународни пројекат реализује се у међусобној сарадњи Дунавске канцеларије из Улма/Новог Улма (Немачка), Центра за опште научно континуирано образовање Универзитета у Улму (ZAWiW) и научно-образовних установа и институција цивилног друштва из пет земаља (Немачке,

Аустрије, Мађарске, Србије, Румуније и Бугарске). Тема пројекта – „Вредности и стазе дуж Дунава”, у складу је са овогодишњом темом града Улма и мотом Међународног дунавског фестивала 2012: „Нови дух дуж Дунава”.

Ова предавања припремају и држе научници, а намењена су

људима који су лаички упознати са овим темама. Одржавају се уживо, а путем интернета се преносе у остале земље учеснице пројекта, где се преводне на матерњи језик.

Циклус онлајн предавања намењен је старијим особама, али и студентима и ученицима, а посебна одлика овог пројекта јесте управо сарадња и дискусија између старијих и млађих. Истовремено, уз помоћ нових информационих технологија овај међународни пројекат спаја земље из региона Дунава, као и универзитет и цивилно друштво.

Поред Београдског универзитета (Института за педагогију и андрагогију Филозофског факултета), као једног од међународних партнера, у организацију онлајн предавања у Београду укључени су и Национална фондација за хуману старост „Др Лазаревић” и Универзитет за треће доба.

В. Кадиф

Појединачне иконе за подешавање рада и изгледа оперативног система Windows 7:

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Control panel (2)

Предраг Јовановић (Наставиће се)

Предлог за цео дан

Д
О
Р
У
Ч
А
К

Пица ролат

(за четири особе)

Састојци: Паковање кора за гибаницу, 250 гр прашке шунке, 250 гр качкаваља, 400 гр печурака, 200 гр кечапа, једна павлака, два јајета, кесица оригана.

Начин припреме: Умутити павлаку и јаја. Коре ређати тако да се прва остави празна, другу обилније премазати кечапом и сваку наредну танко намазати кечапом и посути са мало оригана. На трећу кору, поред кечапа, изрендати 125 гр качкаваља, на четврту изрендати шунку, на пету – пола павлаке и јаја, на шесту – сецкане печурке, на седму – кечап и остатак качкаваља. Увити у ролат, премазати остатком павлаке и јаја, посути сусамом. Пећи у рерни загрејаној на 200 степени да лепо порумени.

Чорба од бундеве

(за четири особе)

Време припреме: 50 минута

Састојци: 2 кашике маслиновог уља, 2 главице црног лука, мањи празилук, 2 чена белог лука, 3 шаргарепе, 700 гр бундеве, мало рузмарина, со, бибер, вегета, 4 кришке хлеба, 100 мл павлаке за кување.

Начин припреме: На маслиновом уљу издинстати сав лук ситно сечен, па додати шаргарепу исечену на колутове. Кратко динстати, па додати бундеву сечену на коцкице, со, вегету и рузмарин. Још мало

динстати, па налити са 1,2 л воде. Пустити да кува око 30 минута. Извадити поврће са мало супе и измиксовати, вратити у остатак супе. Додати бибер и кратко прокувати. Пред служење додати павлаку за кување.

Кришке хлеба исећи на коцкице па испећи на сувом тигању. У тањир ставити коцкице хлеба па сипати чорбу од бундеве.

Напомена: По жељи чорба се може посути и сецканим першуном и печеним семенкама бундеве.

Јунеће шницле са каријем

(за четири особе)

Време припреме: 35 минута

Састојци: 4 јунеће шницле, 4 кашике соја соса, кашика карија, 2 кашике уља, кашика меда, со, бибер.

Начин припреме: У чинији направити маринаду од соја соса, карија, кашике уља, меда, мало бибера. У маринаду увалјати шницле да целе буду прекривене и оставити да одстоје 20 минута. Повремено их окренути. Остатак уља загрејати у тигању и на томе пећи шницле 3-5 минута са сваке стране. Посолити месо и ставити на тањир.

Напомена: Уз овако припремљене шницле одлично иде барени пиринач коме је приликом кувања додат шафран и ситно сецкана свежа паприка.

Медено срце

Време припреме: 40 минута

Састојци: 2 шоље шећера, 2 шоље млека, 3 шоље брашна, 2 кашичице соде бикарбоне, кашичица цимета, 5-6 кашика џема, 100 гр чоколаде за кување, 0,5 дл уља.

Начин припреме: Помешати шећер, млеко, брашно, соду

бикарбону, цимет и све лепо сјединити. У подмазан плех сипати пола теста, ставити да се пече у загрејаној рерни на 200 Ц. Кад се мало запече (ухвати корица), премазати половином џема, сипати другу половину теста и наставити са печењем око 30 минута. Печено премазати џемом и прелити чоколадом. Претходно чоколаду отопити на уљу.

Р
У
Ч
А
К

Стари хлеб и печурке

Време припреме: 40 минута

Састојци: векна старог хлеба, 6 јаја, црни лук, 500 гр печурака, 3 кашике уља, першунов лист, со, бибер, вегета, 250 мл млека, павлака.

Начин припреме: Хлеб исећи на тање комаде. На уљу пропржити ситно сецкан лук и додати опране и исечене печурке. Динстати док не испари течност. Додати две кашике павлаке и сецкан першунов лист. У подмазану одговарајућу посуду ређати хлеб (претходно свако парче умочити у млеко). На хлеб ставити динстане печурке. Тврдо скувати пет јаја, исећи их на колутове и ставити преко печурака. Прекрити остатком хлеба умоченим у млеко. Остатак павлаке умутити са једним јајетом и прелити преко хлеба. Пећи у рерни загрејаној на 200°Ц да лепо пожути.

Напомена: Ово јело треба служити док је топло.

Припремила: Софија Доминиковић

В
Е
Ч
Е
Р
А

АГРАР – ИЗВОЗНА ШАНСА СРБИЈЕ

Највише извозимо жито, а увозимо кафу

Годину која је пред нама економски експерти најављују као годину још веће кризе у свету, од које страхују чак и богате земље, чланице Европске уније. Разумљиво да у таквим прогнозама све мале земље, а поготову наша која са великим надама очекује у марту избор за кандидата за чланство у ЕУ, са неизвесношћу и бригом прате развој ситуације. Већина тих земаља, па и Србија, ипак гаје неке наде да ће у овој години искористити своје расположиве ресурсе и тако избећи нова задуживања и предстојећи кризни удар.

Наше наде леже у резултатима које смо у 2011. години остварили у области аграра и у реалним могућностима да се ти резултати у овој години побољшају. Пољопривреда и прехрамбена индустрија Србије у 2011. години, према подацима Републичког завода за статистику, достигле су вредност извоза од две милијарде и 696,6 милиона долара. У односу на 2010. годину то је раст од 20,3 одсто, и резултат је за сваку похвалу, али и основ за оптимистичне прогнозе у години која тече. Треба знати да у укупно оствареном извозу Србије аграр учествује са 22,9 одсто, а у укупном увозу само са скромних 5,1 одсто.

Посматрано у вредности израженој у доларима, наш увоз у прошлој години у овој области износио је једну милијарду и 382,1 милион долара, што је чак за 33,4 одсто више него у 2010. години. Повољна је једино чињеница, истичу у Привредној комори Србије, да је покривеност увоза извозом чак 195,1 милион долара. То поткрепљују податком Републичког завода за статистику да је 2011. године у спољнотрговинској размени пољопривредно-прехрамбених производа Србија остварила суфицит од милијарду и 314,5 милиона долара, односно

за девет одсто већи него у 2010. години. Можда би овај резултат био још повољнији да крајем 2011. године (у децембру) није дошло до неувобичајено високог увоза робе пољопривредно-прехрамбеног порекла у вредности од 314,2 милиона долара, што чини 22,7 одсто укупно оствареног увоза у тој години.

Најважнији производи аграрног порекла који се извозе из Србије су: кукуруз жути за 422 милиона долара, шећер од шећерне репе за 156,3 милиона долара, малина роланд за 101,6 милиона долара, меркантилна пшеница за 82,4 милиона долара, јестиво сунцокретово уље за 81,6 милиона долара, јабуке за 62,1 милион долара, и пиво од слада за чак 60,3 милиона долара.

На основу ових показатеља може се закључити да у аграрном извозу Србије највећи део представља извоз жита и производа на бази жита са вредношћу од 731,8 милиона долара (учешће 6,2 одсто у укупном извозу), а потом воћа и поврћа

чија вредност је у 2011. години износила 657,6 милиона долара (5,6 процената укупног извоза).

Није на одмет подсетити се и на то шта се из области аграра највише увози. Махом су то производи којих код нас нема („неконкурентни производи“): сирова кафа у вредности од 102,6 милиона долара, банане за 39,2 милиона долара, затим

поморанце у вредности од 26 милиона долара.

Посматрано по групама производа, највише новца дајемо за увоз воћа и поврћа, и то у износу од 301 милион долара (1,5 одсто укупног увоза), па за увоз кафе, чајева, зачина и какаа – 209 милиона долара (један одсто укупног увоза).

На крају да наведемо да смо у спољнотрговинској размени производа пољопривредног порекла највећу размену остварили са земаљама са којима Србија има потписане споразуме о слободној трговини. Треба истаћи да у тој размени државе чланице Европске уније учествују са око 48 одсто, а државе чланице ЦЕФТА споразума са 46 одсто учешћа у извозу су по важности наш други пословни партнер.

Навођење ових показатеља из 2011. године има за циљ да укаже на велику важност аграра у нашој спољнотрговинској размени и на то да је пољопривреда извозна шанса Србије и у овој години, која се, као што смо рекли на почетку, очекује као најтежа кризна година за економије свих земаља света, па чак и оних богатих.

Јасмина МекКевит

ВЕЛИКО СМРЗАВАЊЕ ИЛИ ВЕЛИКО ТОПЉЕЊЕ

Климатска пометња

Права зима. Онаква какву знамо са старих фотографија или памтимо из времена кад смо били мали. Снег до појаса, пробијање кроз пртину до школе или прве продавнице, лед на прозорима и блаженство каљеве пећи кад кући стигнемо са санкања, промрзли и промукли од узвикивања „чуувај“ при спуту низ падине или низ стрме градске улице резервисане за снежно уживање и стога затворене за саобраћај.

Увек су се деца радовала зими и снегу. И педесетих и шездесетих година, када су фебруарски лед и хладноћа били нормална, природна појава, а и данас, када снег усред календарске зиме доживљавамо као смак света, нешто сасвим изузетно због чега је у целој земљи проглашена ванредна ситуација, а уједно и ванредни школски распуст. И ђаци презадовољни. Њима је „супер“, како насмејани и раздрагани одговарају на питања репортера ТВ станица.

Весели школарци су свакако у мањини у поређењу са онима којима су временске неприлике приредиле стресна искуства. Да не говоримо о истинским драмама, нажалост и трагедијама, о настрадалима, умрлима од глади и зиме, о десетинама хиљада људи у одсеченим насељима, спасавању деце, болесних и трудница из завејаних беспућа, о путницима заробљеним у заглављеним возилима.

Ипак, упркос и овим најдрастичнијим примерима, једно питање изнова интригира. Да ли су ствари објективно погоршане или смо ми стекли склоност пренаглашеног реаговања, несразмерно околностима. Ко се сећа тоталног помрачења сунца из лета 1999, неће вероватно имати дилеме. У кампањи истинског сејања страха људи су упозоравани да не напуштају домове, да ће им вид бити озбиљно угрожен малтене ако само промоле главу, да чак и заштитне наочари нису сасвим поуздане. Тако су наши грађани, мимо сваког смисла и логике, остали ускраћени за један занимљив доживљај и уживање у природном спектаклу који је у ранијој сличној прилици (почетком шездесетих) био најнормалније посматран уз помоћ обичног нагарављеног стакла, што сви уосталом добро знамо.

Ово поређење са садашњом снежном ситуацијом треба, разуме се, схватити сасвим условно. Поготово што је ово што нас је задесило део великог арктичког таласа који је преплавио континент, изазвавши незапамћене последице на неочекиваним местима, попут завејаних јадранских острва и залеђеног мора.

Али, кад говоримо само о нама, требало би да имамо у виду да ма како цвекотали ових дана, то нису рекордне вредности. Позивајући се на податке Републичког хидрометеоролошког завода, новине су објавиле да је у Србији најнижа температура измерена пре 27 година на Пештерској висоравни и да је износила -39,5 степени. Београдски температурни рекорд је -25,5, измерен 1929. године, а највиши снежни покривач у главном граду био је 1962. године – 80 центиметара, док је у Митровцу на Тари, 1984, нападало више од два метра снега. Све су то такође биле екстремне ситуације, али су прихватање другачије, рекло би се прибриганије или бар као неминовност.

Могуће да су целој овој временској узбуни допринеле и благе зиме у неколико узастопних година, са снегом који се

није дуго задржавао, што нас је на неки начин уљуљкало и размазило. Крај прошле и сам почетак ове године са изузетно лепим и топлим временом такође је допринео илузији да смо ушли у другачију климатску зону. Пре тек нешто више од месец дана, средином јануара, уживали смо на сунцу, у баштама београдских кафића пролећно одевени. Било је дивно, али неприродно и нездравно. Метеоролози су упозоравали да стиже велико захлађење, чак су у дан погостили и када ће почети да пада снег, али изгледа да нисмо желели да им верујемо.

Сада се, пак, јавља друга недоумица. Какво је ово глобално смрзавање у доба глобалног загревања, светске климатске и еколошке теме број један? Да ли је у питању само мит и колико су уопште основане катаклизмичне прогнозе о убрзаном смањивању поларних ледених капа, великом отапању глечера и потоњем библијском потопу, фаталним последицама загревања планете услед загађења и прекомерног нагомилавања гасова у земљиној атмосфери.

Мада и у овом случају постоји више школа мишљења, као и много заговорника теорије завере, преовладава научни став да неколико оштрих зима никако не значи негирање самог постојања загревања. Штавише, стручњаци из Института за изучавање климатских промена у Потсдаму (Немачка) управо су објавили резултате испитивања тврдећи да је за садашње снажно захлађење криво управо топљење арктичког леда. Услед пораста температуре воде дошло је до већег ослобађања топлоте у атмосферу, а тамо горе потом до промена ваздушног притиска и, даљим атмосферским процесима, до распршивања хладног ваздуха изнад Европе.

Нешто раније група америчких и британских научника такође је окривила глобално загревање за поремећај природног циклуса. У историји наше планете ледена доба смењују се на сваких десетак хиљада година и следећи турнус требало је да започне за отприлике хиљаду и по година. Висок ниво угљен-диоксида у атмосфери спречиће међутим тај почетак. Према садашњим вредностима овог гаса у омотачу, израчунато је да не постоје услови за ново ледено доба, а свакако не у наредних 1.500 година, односно до половине следећег миленијума. До тада, дакле, можемо да будемо мирни.

Д. Драгић

Посао и за деде и за унуке

Уверење да стари одлажући пензионисање онемогућавају запошљавање младих економска је заблуда

Када је прошле године писао о пензијама и неопходности продужавања радног века, један од најпознатијих недељника на свету – лондонски „Економист“ илустровао је то занимљивим примером: биографијом Винстона Черчила, славног британског државника (1874–1965).

Черчил је дочекао да зађе у деведесету, али да је отишао у пензију са 65, или раније, као што то је случај са већином данас, никада не би постао председник британске владе, одржао говоре који су ушли у антологије, водио земљу до победе у Другом светском рату и остао упамћен као једна од највећих историјских личности 20. века.

Када се помене 65 година, прва асоцијација је да је то она магична граница када се окончава радни век и започиње „треће доба“, пензионерски живот. Стварност је, међутим, упркос многим реформама пензијских система последњих година које су ту границу помериле нависше, другачија. У пензију се, наиме, и даље иде знатно раније.

Према подацима ОЕЦД-а (Организација за економску сарадњу и развој, окупља 34 државе), у пет европских чланица просечно време одласка у пензију још је испод 60 година, а просек од 65 година за цео ОЕЦД биће достигнут тек 2050. У САД више од половине запослених престаје да ради са 62 године. На другој страни Пацифика, у Јапани, ради се, међутим, до 70.

Према демографским трендовима, укупан број радно активних у развијеном делу света је у силазној путањи. Пројекција за Европску унију је да ће са 305 милиона, колико их је било 2010, тај број до 2030. бити

сведен на 286 милиона, а до 2050. године на 255. У истом периоду, број становника старијих од 65 година у овим земљама порашће са 87 на 142 милиона.

Како ће то утицати на економије? Обим привреде у некој земљи зависи од бројности радне снаге, количине ангажованог капитала и продуктивности, учинка сваког појединца. Ако се број запослених смањује, а то се управо дешава, да се укупни економски колач не би смањивао, морају да се повећавају или капитал, односно инвестиције, или да се унапређује продуктивност.

Да ова компензација није једноставно изводљива, можда најбоље потврђује пример

своја радна места унукама и унуцима, односно да стари тако узимају посао младима?

То је само предрасуда коју економска наука лако оповргава. Најпре, зар за свако друштво није боље ако сви способни старији од 60 година и даље раде и дају допринос друштвеном производу, уместо да буду издржавани? Европске статистике показују и „позитивну корелацију“ између броја запослених у добу 55–59 и оних између 20 и 25. Другим речима, ако је већи број старијих који још раде, вероватноћа је да ће бити више посла и за оне који су на почетку радног века.

Ситуација је у овом погледу ипак различита од земље до земље. Док је у Турској не тако давно у пуну пензију било могуће отићи већ после 25 година стажа, на Новом Зеланду, где је граница за пуну пензију подигнута на 65 година, постотак оних између 60 и 65 који још раде порастао је од 24 одсто 1992, на 66 одсто данас.

Да ће новозеландски пример постаи тренд, наговештавају и промене у пензијским системима, који готово свугде подижу рампу за пуну пензију и повећавају број година у којима се плаћају доприноси. Сем тога, зато што су пензије све ниже у односу на последње плате, и перспективним пензионерима се не исплати да журе са учлањењем у клуб оних који су „одрадили своје“.

Да ли су, међутим, због тога срећни и послодавци? Слика је и у том погледу шаролика. Тамо где је више посла него руку (или глава), старији радници су добродошли због свог искуства и лојалности, ако не због продуктивности која са годинама ипак опада. Другде, где не постоји пензионисање „по сили закона“ – јер се полази од тога да никоме не може да буде ускраћено право на рад – радо би им „видели леђа“ и заменили их млађим радницима чија је главна предност да су – јефтинији.

Јапана који је већ постао „седо“ друштво, са највећим постотком пензионера и смањеним дотоком нових радних руку. Упркос веома солидној продуктивности, економски раст је тамо у последње две деценије веома низак, управо због описаног демографског дебаланса.

Кад се добро погледа поменута једначина, очигледно је да решење свуда треба тражити у продужавању радног века. То се последњих година озакоњује и у реформама пензијских система на свим меридијанима, мада се више оправдава фискалним – потребама уравнотежења државних буџета – него економским разлозима.

Шта је, међутим, са уверењем да остајући радно активни, деде и бабе не препуштају

М. Бекин

НОВОВАРОШАНИНУ РАДОЈКУ БОРАНИЈАШЕВИЋУ ХУМАНОСТ УМАЛО НИЈЕ ДОШЛА ГЛАВЕ

Понео лекове завејанима, па пропао кроз лед

Радојку Боранијашевићу (45), бродару предузећа „Резерват Увац“, из Нове Вароши, хуманост умало није дошла главе. У покушају да бродом „Увац“ допреми лекове мештанима завејаним на обали Златарског језера он је, почетком фебруара, на минус двадесет степени упао кроз лед у хладну језерску воду, а само захваљујући присебности сапутника Миша Друловића (62), брзом интервенцијом ренцера резервата и сплету срећних околности, драма у кањону Увца је након петочасовне неизвесности срећно окончана.

Бродић „Увац“, на коме су Боранијашевић и Друловић били једини путници, на око два километра од Кокиног Брода, у месту званом Друловића ливаде, насукао се на санте леда и остао заробљен, без кормила, на средини Златарског језера. При покушају да са ивице брода веслима разбије санте и кроз двадесетак центиметара дебеле лед прокрчи пролаз ка засеоку Криводо, у Амзићима, где су болесни мештани чекали неопходне лекове, Боранијашевић је завршио у хладној језерској води и тада је почела права драма која је срећно окончана тек у први сумрак.

– Док сам са прамца прешао на задњи део брода, Радојко је у неколико наврата потонуо, нестао под водом, а на његовој натопљеној одећи су се веома брзо формирале

Небојша Поповић, Радојко Боранијашевић и Мишо Друловић

дебеле наслагe леда. И поред тога што је претила сигурна смрт, успео је да сачува присебност и да ме при последњем израњању на површину саветује да му бацим сајлу за сидрење. Некако сам га привукао до прамца и помогао му да се после више покушаја попне на брод. На сву срећу, у кабини брода је било топло. Брзо сам му скинуо одећу, умотао га у кесе, новине, јакну и џемпер и позвао помоћ – каже Мишо Друловић.

А онда су у помоћ стигли и ренцери.

– Готово три сата смо се пробијали до бродоћа и назад кроз лед који се у међувремену формирао дуж пловног пута. Срећа је да нам се у повратку није десила хаварија, јер нам при овако ниској температури вероватно не би било спаса. Од када је, 11. јануара, у нововарошком крају због обил-

ног снега проглашено ванредно стање, наша возила и пловила су непрекидно на терену, а ренцери често ризикујући живот допремају помоћ завејаним мештанима и гориво машинама ангажованим у селима на чишћењу сметова – каже Небојша Поповић, координатор ренцерске службе „Резервата Увац“.

Након што је, пре шест деценија, преграђивањем Увца у Кокином Броду формирано Златарско језеро, за мештанима четири села на његовој обали бродоћа „Увац“ и скела у власништву „Лимских ХЕ“ и „Резервата Увац“ најкраћа су веза са магистралом

ка мору и центром општине. Откако је пре двадесетак дана лед окувао језеро, а снег завејао стазе кроз планинске врлети, они су потпуно одсечени од света, а храна и лекови до завејаних старачких домаћинстава стижу само захваљујући пожртвовању за послених у овом резервату.

– На сву срећу да је на броду био и Мишо Друловић, чијем смо оцу Милану понели лекове, и што ме брод који је све време радио на леру није бадио дубље под лед. Већ данима моје колеге и ја бродоћом и чамцима ломимо лед да бисмо оспособили бар део пловног пута до старачких домаћинстава заробљених у сметовима на обали језера – каже спасени бродар Радојко Боранијашевић.

Ж. Дулановић

КРАГУЈЕВАЦ

Светосавски поход на Гледићке планине

У организацији крагујевачког Планинарског друштва „Жежељ“ одржан је Светосавски поход северним обронцима Гледићких планина. У походу је учествовало више од педесет планинара, а међу њима највише жена.

Учесници су се окупили код крагујевачке Водојаже, одакле су се обележеном планинском стазом упутили ка планинарском дому на Аџиним ливадама. Истовремено, мања група старијих планинара кренула је ка планинарском дому лакшим и

краћим путем, али су се обе групе среле у планинарском дому „Др Соња Перишић“, у селу Аџиним ливаде.

Занимљиво је да жене не преовлађују само у Светосавском походу, већ и у другим акцијама које организује Планинарско друштво „Жежељ“.

Иначе, Светосавски поход организује се у част оснивача самосталне српске цркве и знак сећања на његов успон на врх Атоса, 1187. године.

М. Сантрач

Прва књига на осамдесети рођендан

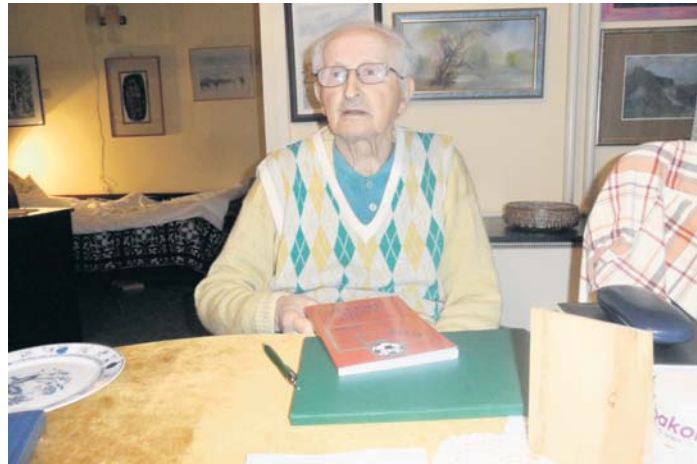
Уметничкој галерији „Надежда Петровић“, у Чачку, почетком фебруара представљена је књига „Гарсон је имао душу“, коју је написао и о свом трошку издао Љубомир Радивојевић Шаја, професор математике у пензији.

Књига, која је изашла из штампе 14. јануара, на Радивојевићев осамдесети рођендан, садржи сећања на збивања и личности из његовог живота, почевши од детињства, које је провео за време окупације, у бројној и сиромашној породици, па до пензионерских дана и свакодневних шетњи поред Мораве, маршрутом коју је назвао стазом носталгије јер њоме „најчешће шетају стари Чачани који у себи носе прошлост и пролазност“.

– Ништа нисам ни додао ни одузео, све је то написао сам живот – каже аутор књиге, који је одувек волео књижевност али је писањем почео да се бави тек пре неколико година.

Као омиљеног професора Гимназије, који је симпатије ученика стицао добротом и правичношћу, а умео је и да их

насмеје јер је поседовао изузетан смисао за хумор, бивши ђаци су га редовно позивали на прославе годишњица матуре, а он се радовао тим сусретима и није их пропуштао. Тако је било и 2006. године, када је

генерација која је из гимназијских клупа изашла школске 1965/1966. славила четрдесетогодишњицу матуре. Професор Шаја је некадашњим ђацима одржао беседу и у њој, са много емоција, поменуо Мораву, која заувек остаје у сећању оних који су рођени и одрасли

поред ње. Некадашњи ђаци су касније хвалили професоров говор, а нарочито један који се афирмисао као песник. Под његовим утицајем професор је забележио своје усмено казивање и тако је настала његова

прва прича – „Стаза носталгије“. Од тада је писање постало саставни део његовог живота и један од начина комуникације са људима.

– Волим да се дружим, али све ређе излазим због проблема са здрављем. Зато сам писао приче и слао их пријатељима, а они

су ми узвраћали својим утисцима – објашњава аутор, који је своје записе поткрепио фотографијама људи и догађаја на које се односе.

– Нисам ни у сну сањао да ћу их објавити, али сам срећан што се тако догодило. Нисам издавао ни државу, ни локал, па могу сопствене приче – духовито примећује писац књиге „Гарсон је имао душу“, у чијем наслову је садржан надимак његовог најинтересантнијег и најдражег друга из детињства – Влада Матовића.

На промоцију у Галерији, упркос снежним наметима, дошао је велики број Шајиних суграђана. Он им је дирљиво говорио о свом детињству и младости, љубави према професорском позиву и спорту (као млад је играо фудбал и кошарку, а шах читавог живота), о породици, ученицима и колегама. О његовим причама похвално су се изразили уредник издања Светислав Марковић, књижевник Радван М. Маринковић и Јелена Ковачевић, професор у пензији и рецензент књиге.

Д. Ч.

НАЈСТАРИЈЕ АКТИВНО МУЗИЧКО ДРУШТВО У СРБИЈИ

Кикиндске „Гусле“ трају већ 135 година

Поткрај тек минуле године Академско друштво за неговање музике „Гусле“, из Кикинде, свечано је обележило 135. рођендан. Ово најстарије активно музичко друштво у српском народу основано је 1876. године и од тада упорно истрајава. Само годину дана по формирању покренуло је „Гудало“, први музички часопис у Србији.

Изузетан јубилеј прослављен је великим и садржајним концертном на коме је учествовало више од 300 од укупно око 600 чланова, колико сада окупљају „Гусле“. Представљене су и игре, нововедене у репертоар, а нису изневерени ни мултиетичност и мултикултуралност. Тако и сада играју заједно Срби, Мађари, Румуни и Роми. На овом музичком слављу аплауз је побрао и ветерански ансамбл који је наступио са буњевачким играма и играма Словака у Војводини.

На јубиларном концерту приказани су и обичаји и обредне игре, као резултат рада Етно кампа који „Гусле“ организују последњих година. У тим камповима учесници из разли-

читих региона истражују на научној основи народне обичаје и преносе их на сцену.

Кикиндске „Гусле“ су одавно стекле славу не само у свом граду, већ и у иностран-

ству, а концерт поводом 135. годишњице одржан је у препуној хали спортова „Језеро“.

С. Завишић

ПОЖЕГА

Мајстор за сва времена

Пожега је одувек имала доста берберских радњи, а једна од њих је и радња Десимира Матијашевића (76), који се овим занатом бави још од своје четрнаесте године. Послушао је стрица Драгишу Матијашевића који му је рекао да су бербери, учитељи и свештеници увек били виђени људи и да онај који је научи берберски занат има своје муштерије и обезбеђен „комад хлеба“.

Када је 1991. године отишао у пензију, није ни помислио да напусти посао. Наставио је да ради у радњи која још добро функционише. С поносом каже да за 62 године рада никад није био на боловању, а само је два пута користио део годишњег одмора, када су му се родили син и кћерка.

– Рад никога неће да сатре, само може да га учини бољим и племенитијим човеком – истиче мајстор Десимир.

Овај пожешки брица је омиљен у окружењу и познат по шалама, на свој или на туђ рачун. Никада није имао неспоразума са муштеријама, а после вишедеценијског дружења они су му постали и добри пријатељи, па у радњу долазе и на разговор или партију шаха.

М. П.

ЗРЕЊАНИН

Награда града за синдикат пензионера јавних служби

Јеленко Крајован, председник Републичког и Градског удружења Независног синдиката пензионера јавних служби, примио је, крајем јануара, Награду града Зрењанина. Крајован је био у добром друштву јер су исту награду, између осталих, добиле и наше трофејне репрезентативке – одбојкашице Јована Бракочевић, Брижитка Молнар и Маја Огњеновић.

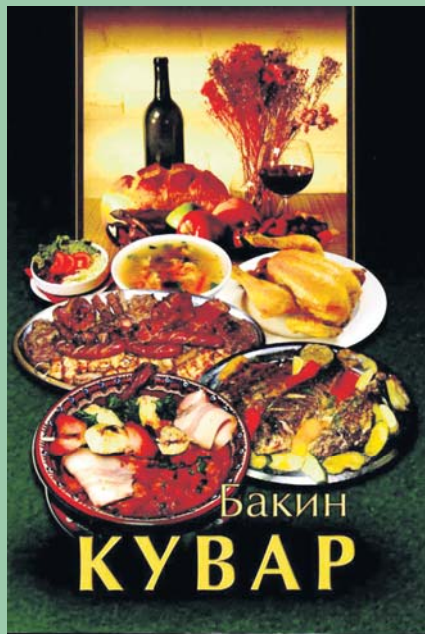
За добре резултате рада и деловање Удружења у 2011. години, Награду града Крајовану је уручио др Милета Михајлов, градоначелник Зрењанина, а додели су присуствовали и Александар Мартон, председник Скупштине града, и Нада Спорин, председница Комисије за доделу награда и признања.

Крајован је том приликом истакао да је ово признање доказ добре сарадње са локалном самоуправом, али и подстицај да у наредном периоду раде још боље.

М. М.

НИШ

Промоција књига

У Геронтолошком центру у Нишу, почетком овог месеца, промовисане су књиге „Бакин кувар“ и „Лепота душе у јесени живота“, чији су аутори корисници овог центра. Промоција је одржана у препуној сали, а уводну беседу о идеји стварања ових дела одржали су радни терапеути Центра, Јасмина Илић и Весна Живић Каутер.

У књизи „Бакин кувар“, која је проистекла из радионице на тему „Моја омиљена храна“, нашло се 90 рецепата разних јела и посластица којима су баке, а богами и покоји дека, водили приређиваче књиге на слатки пут сећања и вратили их драгим мирисима својих кухиња. По окончању промоције сви су пробали ђаконије припремљене у кухињи Геронтолошког центра по рецептима из „Бакиног куvara“ и – одушевили се.

Збирка песама „Лепота душе у јесени живота“ саткана је од стихова створених у тренуцима маштања о претходном,

садашњем и будућем времену. Стихови су навирали сами и начинили ниску од 67 песама у којима су корисници дома и чланови клуба изливали своја осећања кроз стих, реч, песму, а радни терапеути, како се чуло на промоцији, брижљиво вајали указано повеће. Посебну драг промоцији дала су казивања аутора прекидана дуготрајним аплаузима.

Промоцију ових књига употпунио је наступ музичке етно групе „Царски монограм“ са песмама специјално припремљеним за ову прилику.

С. Н.

ЗБИРКА ПЕСАМА

Лепота душе
у јесени живота

ВРЊАЧКА БАЊА

Светосавска академија

Традиционална Светосавска академија одржана је и у телу „Звезда“, у Врњачкој Бањи. Поред ученика и наставника, академији су присуствовали и представници локалне самоуправе, политичког, културног и привредног живота врњачке

општине. Уз пригодан културно-уметнички програм, најбољим ученицима који су прошле године остварили значајне резултате на такмичењима и наставницима који су их припремали додељене су награде чија је висина била на прошло-годишњем нивоу. Освојена прва три места на општинском такмичењу награђена су са 1.500 до 2.000 динара, успех на Окружном такмичењу вреднован је износом од 2.500 до 3.500 динара а успеси на Републичком такмичењу награђени су са 3.500 до 5.000 динара.

Д. И.

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Светосавски бал

По традицији, Актив жена Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке, и ове године је организовао Светосавски бал и маскенбал. Уз добру музику, иће и пиће, дружење људи трећег доба трајало је до дубоко у ноћ. Поред пензионера из града на Јасеници, Светосавском балу и маскенбалу присуствовале су и „колеге“ из Пожаревца, Младеновца, Крагујевца, Велике Планае, Београда, из Словеније, први пут, те из Драженова и Свилајнца.

– Маски је било разних – краљ, полицајка, докторке, Чарли Чаплин и друге, а пошто су све биле лепе, жири је одлучио да им као награду додели позив на једну од забава или дружења које ћемо организовати – каже Живка – Мица Ђурђевић, председница Актива жена и заменица председника организације пензионера из Смедеревске Паланке.

Сл. К.

ВРАЊЕ

Шах главна разонода

У ове хладне дане просторије Удружења старосних пензионера у Врању претесне су за све посетиоце. Велики број некадашњих активних шахиста ужива у игрању цуга. Не заостају ни аматери, којих је све више.

За другим столовима играју се преферанс и доминe. У једном делу простора воде се разговори и ужива у праћењу телевизијског програма.

По приступачним ценама служе се чај, кафа, кисела вода и густи сок. У Удружењу ради и фризерски салон у коме се шишају и мушкарци, а цена је само 100 динара.

Са успехом функционишу и Секција жена и Фолклорна секција, која свакодневно добија позиве за гостовања. Стигле су позивнице из Немачке, Италије, Бугарске, Турске и других земаља.

У просторијама клуба дневно нађе разоноду више од двеста пензионера.

– Почели смо и са уплатом дрва за ову годину. Цена је остала као прошле године – 3.600 динара, а плаћа се у 12 рата – каже Зоран Алексић, председник врањског удружења.

Р. С.

КУРШУМЛИЈА

Поново ради клуб

Пензионери у Куршумлији убудуће ће имати свој кутак. Наиме, после више година адаптиран је Дом пензионера у коме ће припадници трећег доба моћи да се забаве, освеже, али и да им се пружи одређена здравствена нега.

Прихватили смо понуду једног приватника да адаптира наш дом, јер ми за то нисмо имали средства. Истовремено, нашим члановима пружаће одређене услуге, каже први човек пензионера у овој топличкој општини, Владимир Јаковљевић.

У адаптираном простору служиће се разне врсте сокова и топли напаци, а у сарадњи са Домом здравља, једном недељно пензионери ће моћи да преконтролишу крвни притисак и шећер.

Ж. Д.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Похвала служби за спасавање животиња

У претходном броју вашег листа прочита сам да је у Београду отворена прва Служба хитне помоћи за животиње, а већ десетак дана касније уверила сам се и да беспрекорно функционише. Наиме, у суботу, 11. фебруара, по овом невремену, кола ове службе су дошла из центра града чак до завејане Батајнице, по позиву моје унучке, да би спасила немачког овчара кога су ударила кола. За тачно сат времена од позива, два члана ове спасилачке екипе стигла су на лице места да помогну повређеном псу, који је све време беспомоћно лежао у снегу поред улице. Након што су утврдили каква је повреда у питању, пажљиво су га пребацили у своје возило. Помоћу чипа, који би сваки власнички пас требало да има, покушали су

да нађу власника, и затим кренули. Пола сата касније, пошто се моја унучка већ вратила кући, на телефон са ког је звала помоћ позвала ју је ветеринарка која је дошла по повређеног пса да јави да је рањеник у добром стању и да је већ враћен власнику.

Сумњала сам да ће овај позив за помоћ добити одговор, с обзиром на временске услове због којих много тога у граду отежано функционише. Због тога сам још више одушевљена радом ове младе службе, њиховом ефикасношћу и хуманосћу, и зато желим овако јавно да их похвалим и пожелим много успешних акција и признања и у даљем раду.

Нада Мартиновић,
Батајница

Некад и сад

Проширење пензијског осигурања службеника

У току две године постојања, пензионо осигурање службеника проширено је и на оне категорије приватних намештеника које нису биле обухваћене Законом из 1933; и то на новинаре, зубне техничаре, стројаре са стројарским испитом и на трговачке помоћнике. Пензионо осигурање новинара ступило је на снагу 1. априла 1939. Пензионо осигурање зубних техничара и стројара почело је 1. фебруара 1940; а пензионо осигурање трговачких помоћника почиње од 1. јула 1940. године. Ово проширење извршено је Уредбом о проширењу пензионог осигурања на новинаре (Службене новине од 11. марта 1939. бр. 56), Уредбом о проширењу пензионог осигурања зубних техничара и стројара (Службене новине од 28. децембра 1939. бр. 298), и Уредбом о проширењу пензионог осигурања службеника на трговачке помоћнике (Службене новине од 30. марта 1940. бр. 34). Осим наведених законских прописа, који се непосредно и законски односе на уређење пензионог осигурања, постоје још неке законске одредбе, које су, истина, специјалног карактера, али су ипак у великој мери утицале на половање и развитак пензионог осигурања.

(Пензиони завод за службенике у Београду, од 1939. до 1940, Београд, 1940)

Спајање војног и цивилног фонда

Законом о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, који је ступио на снагу 1. јануара прошле године, војни пензијски фонд (СОВО) припојен је Фонду ПИО од 1. јануара 2012. Консолидација Фонда за социјално осигурање војних осигураника подразумева само део везан за пензијско и инвалидско осигурање, па је одредбама овог закона и прецизирано да се обезбеђивање и спровођење пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника односи на: право на пензију, право на додаток за помоћ и негу, право на новчану накнаду за телесно оштећење и на право на накнаду погребних трошкова. Око 50.000 војних пензионера има у Фонду статус као бивши запослени, а 37.000 војних осигураника као запослени на пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем и који под посебним условима могу остваривати право на пензију.

Ј. О.

Правилно усклађивање износа пензије

? Стојан Крстовић, Београд: Остварио сам право на старосну пензију 3. 9. 2010. године привременим решењем због нерегулисаног стажа из 1970. године и из 2010. године до дана пензионисања. Након регулисања поменутог стажа добио сам коначно решење 23. 8. 2011. године, у коме коначни износ пензије није усклађен по чл. 80, тачка 1 и тачка 5 Закона о ПИО, од априла и септембра 2010. године, већ од октобра 2010. за 2%. Да ли има основа да поднесем жалбу на коначно решење?

Одговор: Привременим решењем Вам је одређена старосна пензија са 2009. годином као последњом годином рада јер просечна зарада за 2010. годину није била позната у моменту доношења решења, па је због тога прво решење и било привремено. Сада када је донето коначно решење са

зарадом за 2010. годину, прво усклађивање и може бити тек од 1. 10. 2010. године јер сте пензију остварили са зарадом до 3. 9. 2010. године. То значи да је коначним решењем правилно усклађена Ваша пензија од 1. 10. 2010. године, те по том основу нема места жалби на коначно решење.

Уплата доприноса само месец за месец

? Драгана Ј., Петровац: Ове године пуних 33 године и три месеца радног стажа. Да ли бих могла да уплатим одједном доприносе за девет месеци како бих имала 34 године радног стажа, а после да наставим да уплаћујем доприносе месечно до краја године? Тада ћу имати и 54 године старости и 35 година стажа и крајем ове године бих могла да предам захтев за пензију.

Одговор: Уколико се одлучите за уплату доприноса по чл. 15 Закона о ПИО, а и нема другог начина за уплату доприноса, то ће свакако бити сукцесивна уплата доприноса месец за месец. Другим речима, не може се одједном откупити девет месеци, па тек онда прећи на уплату месец за ме-

сец. Вама једино не одговара што се од 1. 1. 2013. године подиже укупан стаж за осигуранике жене за четири месеца на годишњем нивоу ради остваривања права на пуну старосну пензију, а пре навршених 60 година живота. То би за Вас значило да треба дуже да уплаћујете доприносе.

Дуг за пољопривредне пензије од 2006. године

? Сретен Митић, Малошиште: Моја жена је била пољопривредни пензионер. Преминула је 7. 5. 2002. године. Да ли има право на стари дуг из деведесетих година за неисплаћене пензије? Читао сам о томе у Вашем листу „Глас осигураника“. Напомињем да до сада нисам примио ни једну рату.

Одговор: Старо дуговање о коме сте Ви читали у нашем листу односило се на заостале а неисплаћене пензије пољопривредних пензионера, које је због великог заостатка у исплати пољопривредних пензија претворено у јавни дуг. До овога је дошло 2006. године када је ажурирана исплата пензија, тј. када су пензије почеле да се исплаћују месец за месецом. Ка-

да је Ваша супруга преминула, 2002. године, Фонд јој је дуговао такође неисплаћене пензије до дана смрти, али тај дуг је исплаћен Вама, о чему Фонд има уредну документацију. Том исплатом дуг је измирен одједном и на тај начин се она није нашла на списку за исплату заосталих пензија пољопривредницима чија је последња рата исплаћена у децембру 2011. године.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Бруто износ на листингу

? Јохан Фислер, Костолац: Да ли су износи на листингу о уплаћеним зарадама и доприносима које издаје Фонд ПИО приказани у бруто или нето износу?

Одговор: Подаци регистровани у бази матичне евиденције су, по Закону о ПИО који је био на снази до 10. 4. 2003. године, уношени у нето износу, закључно са 2002. годином. Од 2003. године подаци су уношени у бруто износу, па су исказани и доприноси за ПИО који су саставни део М-4 обрасца за наредне године. Напомињемо да су доприноси већ урачунати у претходно исказани износ примања

за све године од 2003. године па надаље. Да би се пензија правилно обрачунала, и просечне зараде за сваку календарску годину са којом се пореде, зараде осигураника, такође закључно са 2002. годином, исказане су у нето износу, а од 2003. године у бруто износу. На овај начин се правилно долази до годишњег личног коефицијента за сваку календарску годину која улази у обрачун за пензију.

Вредност општег бода

? Радослав Андрић, Београд: Један сам од бројних осигураника коме је пензија изражена у бодовима. Може ли се знати која је последња вредност бода, после доношења решења Фонда ПИО, бр. 181-431/08 од 25. јануара 2008. године? Вероватно овај податак занима све чија су решења изражена у бодовима.

Одговор: Вредност општег бода после ванредног усклађивања од 1. 1. 2008. године за 11,06 одсто, у односу на општи бод после редовног усклађивања од 1. 10. 2007. године, износи 495,16. Он се примењивао на оне осигуранике који су после 1. 1. 2008. године одлазили у пензију, док се усклађивање од

11,06 одсто давало затеченим корисницима пензија на дан 1. 1. 2008. године. Ванредно усклађивање је уследило као последица примене иновираниог чл. 76 Закона о изменама и допунама Закона о ПИО, објављеног у Службеном гласнику Републике Србије, бр. 85/05 са применом од 1. 1. 2006. године.

Стаж на терет Србије

? Живко Илић, Доњи Милановац: Напустио сам фирму споразумно, уз надокнаду. Уплаћивао сам после тога стаж до пензије и кад сам све скупио, испало је да ми фали 11 месеци и 20 дана стажа. Тада сам био запослен у предузећу преко којег сам радио у БиХ, 1974. године, и то ми сада Фонд не признаје, па сам отишао у пензију са 39 година радног стажа.

Одговор: Решење које сте добили са непотпуно признатим стажом је највероватније привремено из ових разлога. Поступак за утврђивање преосталог стажа у трајању од 11 месеци и 20 дана водиће Фонд ПИО по службеној дужности, док се

не утврди да ли је тај стаж навршен у Србији или у БиХ. По окончању овог поступка требало би да добијете коначно решење. Напомињемо да, пошто се ради о стажу краћем од годину дана, он ће свакако бити признат на терет Републике Србије.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЋ	ИЗДРЖЉИВОСТ	ГРАДИЋ КОД ПАДОВЕ У ИТАЛИЈИ	МУШКО ИМЕ	КОМПОЗИТОР, МОРИС	ЗАВРШЕТАК МОЛИТВЕ	ГЛЕДАТИ СКРИВЕН	ВЕЛИКА ТРОПСКА ЗМИЈА
ЛИЧНИ ДОКУМЕНТ							
ТКАНИНА ЗА ПРАВЉЕЊЕ ЋИЛИМА							
ВРСТА ЛЕТЉЕ ТКАНИНЕ							
ПРВИ СОЦИЈАЛИСТ. ЛИСТ НА БАЛКАНУ							
ОЗНАКА ЗА АЛТ		РУДНИК ЛИГНИТА СИМБОЛ НАТРИЈУМА			ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА МЕШАВИНА ПИЋА		
РАНИЈА СКРАЋЕН. ВОЈСКЕ				КИНЕСКИ (СКР.) ШАХИСТА, БЕНТ			
ИЗНЕНАДА, ОДЕЈНОМ						ОЗНАКА НЕМАЧКЕ ГЛАСНО ПЛАКАТИ	
СИМБОЛ КИСЕОНИКА		РОМАН ЛАЈОША ЗИЛАХИЈА	ГРАД У ГАНИ ВРСТА ДРВЕТА				
САСВИМ УНИШТИТИ							СТАНОВНИЦА ДРЖАВЕ У ЕВРОПИ
ВРСТА НАМЕШТАЈА (МН.)							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ЖАЛБА ВИШЕМ СУДУ ВУЧНЕ МАШИНЕ						
ВЛАДАРСКИ ПРЕСТО						СИМБОЛ ТАНТАЛА СЛОВЕН. МУШКО ИМЕ	
МЕРА ЗА ПОВРШИНУ ЗЕМЉЕ				ГРАД У ШВАЈЦАРСКОЈ ДЕО МОТОРА			
ОПШТИНСКО ПОДРУЧЈЕ (МН.)						ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ ВРСТА БИЉКЕ	
ОЗНАКА ЗА КАРАТ		ГРАД У ФРАНЦУСКОЈ	ЛАНЕНО УЉЕ ДЕО УГЛА				
НАУКА О ВОЂЕЊУ РАТА							
ВЕЛИКИХ ДИМЕНЗИЈА, КРУПАН							
КРЕАТОР БИКИНИЈА, ЛУЈ						ОЗНАКА НИКШИЋА ОЗНАКА ЕНЕРГИЈЕ	
МАСТИЛО (ЕНГ.)				СЛОВО ГРЧКЕ АЗБУКЕ			

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: шестина, устанак, штакара, копоран, Ана, Ист, тире, ти, иј, при, Аким, б, р, лр, не, Ани, сир, занат, н, вртлог, и, откоп, гон, аси, оп, з, тр, редари, акови, а, Царевац, Ратаре

Бранислав Николчић

Молим за реч

И ми смо део света, само свет о томе још није обавештен.

Србија нема пријатеље чак ни на фејсбуку.

У Србији су почела да се рађају љубичаста тела. Немојте се изненадити ако вас у месарници питају: „Какву телетину желите? Црно-белу или у боји?“

У Србији млади блеје, а овчарство нам и даље у кризи.

Влада нас је двоструко задужила. И у доларима и у еврима.

Прекиди струје, кварови у топланама, саобраћај у колапсу, несташица воде... Зимским радостима никад краја.

Турци сад брину о градском превозу. Не разумем зашто су Београђани незадовољни. Па, 500 година брзо прође.

Гледали бисмо и ми своја посла, али откуд нам посао.

Снег није што и стандард. Он ће једног дана престати да пада.

Из Брисела нам јуче није стигао ниједан нови услов за улазак у ЕУ. Имали су слободан дан.

Ова година ће имати 366 дана. Тако ће динар моћи да пада један дан више.

Кад чују да је лед оковао Европу, пензионери се одмах уплаше да им и пензије не буду поново замрзнуте.

Дејан Патаковић

Дејан Патаковић

Да ли сте знали ...

– да се материјална штета изазвана природним катастрофама у свету у прошлој години процењује на 200 милијарди долара?

– да је, по подацима америчке свемирске агенције НАСА, претходна година била девета по реду најтоплија година од када постоји метеоролошко праћење времена, од 1880. године? Међу десет најтоплијих година само је једна из 20. века – 1998, док су остале највише годишње температуре забележене од 2000. године наовамо.

– да је 2011. обележило 14 различитих климатских и временских катастрофа које су се одразиле на америчку али и на светску економију? Свака од њих донела је губитке од најмање милијарду долара.

– да је, према Међународном панелу за промену климе Уједињених нација (IPCC), неопходно смањење емисије угљен-диоксида од најмање 60 одсто само да би се у атмосфери стабилизовала концентрација на садашњем нивоу?

– да су топлотни удари 2003. године убили више десетина хиљада људи у Европи, претежно путем срчаних и респираторних болести?

– да трећина укупне светске популације живи до сто километара од обале, а да је тринаест од двадесет највећих градова на свету лоцирано на самој обали? Ако се ниво мора подигне за неколико метара до средине следећег века, како предвиђају неки научници, више од милијарду људи мораће да се сели.

десет највећих градова на свету лоцирано на самој обали? Ако се ниво мора подигне за неколико метара до средине следећег века, како предвиђају неки научници, више од милијарду људи мораће да се сели.

Мисаоне направе

Ничим не могу да нас изненаде ни спремни на све.

Прошло је време кад смо се бојали минута до дванаест.

У борби дипломатским средствима има дезертера.

Молијеру су фарсе донеле славу а политичарима богатство.

И паузе у парламенту се финансирају парама грађана.

Код кршења закона процедура мора бити изнад свега.

Поред судске, извршне и законодавне, и новац је облик власти.

Тешко је доћи до правде. Знате ли пошто је лажни сведок?

Истина је под сталним надзором јер изазива скандал.

Вукосава Денчић

Доскоци

Фирма ме је достојно испратила у пензију. Позајмио сам паре за прославу, а они су ми без динара уступили простор.

Како то да не можете да се супротставите кризи? Где вам је креативност.

Новинари су највећи кривци за овакво стање у нашој земљи. Реално извештавају са терена.

Правда се код нас остварује по систему спојених судова.

Дошли смо до руба провалије. Онда нам је дунуо ветар у леђа.

Власт је решила да се обрачуна са организованим криминалом. Неки шибицари су већ ухапшени.

Афоризам је бисер у мору глупости.

Раде Ђерговић

